

KÖSZEG
ÉS VIDÉKÉNEK
EDÉNYES
NÖVÉNYEI.

ÖSSZEÁLLÍTOTTA:

Dr. WAISBECKER ANTAL,

Vasmegye járási és tiszteletbeli fő-orvosa.

Második javított és bővített kiadás.

KÖSZEG, 1891.

A szerző tulajdona. Nyomatott Feigl Gyula nyomdájában.

Előszó.

Köszeg és vidékének növényzete oly dus és oly változatos, hogy nemcsak a sétálót gyönyörködteti, szívére lelkére épp úgy mint testére üdítőleg hat, de a Florista figyelmét is csakhamar leköti, sok olyan növény alakra bukkanván, mely hazánk más vidékén sőt a külföldön is ritkán vagy éppen nem található; ilyenek: *Asplenium Forsteri* és *adulterinum*, *Lycopodium complanatum*, *Danthonia provincialis*, *Bromus racemosus*, *Carex Bueckii* és *humilis*, *Eriophorum alpinum*, *Juncus filiformis*, *Orchis tridentata*, *Himantoglossum hircinum*, *Pyrola umbellata*, *Adenophora infundi buliformis*, *Chlorocrepis staticifolia*, *Erechthites hieracifolia*, *Willemetia stipitata*, *Cineraria spathulaefolia* és *alpestris*, *Geranum pyrenaicum*, *Potentilla Serpentinis* s. a. t.

Nagyon természetes, ha a Floristika barátja azok gyűjtéséhez lát, és azon feltevésben, miszerint azon növényzet, mely őt magát rajongó szeretetre tudta ragadni, másokat legalább is érdekelni fog, sőt talán további kutatásra buzdít, közzé teszi saját gyűjteménye alapján az itt található növények jegyzékét. Így tett 1856-ban Freh Alfonz szent-Benedekrendű tanár ur, így cselekedtem 1882-ben magam, és 1883-ban ismét Freh tanár ur közölte Enumeratióját javított kiadásban. Kutforrásaink, úgy eszközeink elégtelensége mellett nem csoda ha nevezett dolgozatainkba számos tévedés csuszott be. 1889 elején megjelent a könyvkereskedelemben Dr. Borbás Vincze „Vasvármegye növényföldrajza és Flórája” melynek főtartalmát szinte ezen vidék növényzete képezi; a tudomány magaslatán álló szakember műve lévén ez, fenn idézett dolgozatainkat messze tulszárnyalta, azok tévedéseit helyreigazította és tömördek új adattal lepte meg az érdeklődőt.

Valamint saját Enumeratióm 1882-ből úgy Freh tanár uré 1883-ból Dr. Borbás műve ellenében oly hiányosnak bizonyult hogy az már most javított kiadásra nagyon is szorult és könnyű munka is lett volna azt nevezett műből kiegészítve, javítva meg szerkeszteni; ámde ily kivonatszerű munkának megírására egyrészt semmi kedvem sem volt, másrészt nem is lett volna értelme, mert mérsékelt áldozattal megszerezhető az eredeti mű; csak midőn a múlt két évben, Floránk újabb, behatóbb tanulmányozása és kutatása alkalmával jelentékeny számú újabb adatot sikerült gyűjtenem, határozottam el magamat eme közlésemre.

Uj adataimat a mennyiben azok kétesek valának nagy részt tisztelt barátom Dr. Simonkai Lajos, jelenleg gymnasiumi tanár Budapesten, volt szives átnézni illetve kiigazítani, miért is első sorban nékie tartozom hálával; köszönettel tartozom továbbá Piers Vilmos nyugd. cs. és kir. őrnagy urnak, ki könyvtárának szakmúveit és növénygyűjteményét mindenkor készségesen rendelkezésemre bocsájtotta és Freh tanár urnak kinek gyűjteményében szinte néhány kétes növényt betekintheztem.

Tájékoztatóul még néhány jegyzetet kell előre bocsájtanom ezen vidék földrajzi viszonyairól.

Kőszeg és vidéke alatt Kőszeg sz. k. város határát és a körülötte fekvő kőszegi szolgabírói járást, együtt mintegy 7 □ mfdnyi területet értek, mely nagyobb részében a Nori alpesekből kiágazó hegység által képezetik. Ezen hegység két csoportra oszlik: az egyik a Kőszegtől Rohonc felé húzódó sok felé elágazó hegyláncz, melynek legmagasabb pontja: az Irottkő 883 m. magas: egyszersmind legmagasabb pontja Magyarország Dunántuli kerületének. Tömege nagyobb részt Phyllit pala itt ott mész palával a Kis- és Nagy-Plisa nevű kupjain pedig szerpentin sziklakkal felváltva. Ezen hegyláncz, kevés kopár kup kivételével, fedve van gyönyörű bükk és tölgy erdővel; a lombos fák csak emelkedettebb részében engednek tért a lucz és jegenye fenyőnek. Magasabb pontjairól így az Irottkőről, a 862 m. magas Hirschensteinről, nemkülömben a Kőszeg mellett emelkedő 609 m. magas Ó-házi magaslatról gyönyörű kilátást élvez a turista. Megállapított földrajzi neve ezen hegyláncznak nincsen, de a megye déli és keleti sík részének lakossága azt mindenkor a „Kőszegi hegység” neve alatt ismerte, a mely elnevezést magam is használom; a „Vütöm” nevet pedig, melylyel Dr. Borbás látta el, mellőzöm mert e vidéken senki sem ismeri. — A vidék másik hegycsoportját a Borostyánkői hegység képezi; kupjai meredekebbek és azok nagy részében szerpentin kőzet jön felszínre; ezen hegycsoport növényzete nagyon eltérő a vidék többi részének növényzetétől és ámbár magasságra a kőszegi hegység mögött valamivel hátra marad még is sokkal több rajta az alhavasi növényalak; legmagasabb pontjai a „Kienhegy” 808 m. és a „Steinstückl hegy” 829 m. Ezeken nem csak a Flora érdekes, de a kilátás is gyönyörködteti a szemet.

A két hegycsoport számos völgy bemetszéseiből majd megannyi üde esermely csörgedezik és egyesülve nagyobb részt a Gyöngyösbe ömlik mely vidékünkön hosszant folyik; valamint a esermelyek úgy a Gyöngyös partja sok növény alaknak nyújt kedvező termő helyet; valamint a völgyekben úgy a patakok mentén nem ritka a nedves söt forrásos és süppedékes rét sajátlagos növényzettel; de tőcsa az egész vidéken kevés van, posvány meg éppen nincsen a mi ugyan vidékünk lakosságának egészségi állapotára örvendetes befolyással van de nem úgy a vizi növényzet fejlődésére mely aránylag csekély; annál több a hegyi söt alhavasi növény és ezek adják Floránk jellegét; különben elég változatos az, és bőven jutalmazza a Florista néha fáradságos kirándulásait.

Floránk gazdagsága az alább következő Enumeratióból látható melyet saját gyűjtésem és tanulmányom alapján állítottam össze; kiindulási alap gyanánt Dr. Borbás Vincze Vas megye Florájának e vidékre vonatkozó részét kellett vennem, mert abban Freh tanár urnak úgy saját magamnak 1888-ig gyűjtött adatai fel vannak véve azonfelül számos új adattal bővelkedik. A fenn nevezett régibb Enumeratióban foglalt tévedések a mennyiben azokat Dr. Borbás már helyreigazította itt még egyszer kiigazítva nincsenek, csak a kiigazítatlan maradtak és véleményem szerint Dr. Borbás művében foglaltak vannak helyesbítve; fel vannak különben véve itt a nevezett műben e vidékről felsorolt azon növény fajok és alfajok is, melyeket nem sikerült megállapítanom; az idézet jelöl azonban minden ily növényről odatettem: (BVFl.); felvettem pedig azokat azon esetben is ha alapos gyanum volt, (különösen a szeder és rózsfa fajoknál) hogy ez által néhány faj vagy alfaj más más név alatt kétszeresen lesz felsorolva.

A növények lelhelyét többnyire általánosságban és a közösségeket melyek határában azokat magam találtam első sorban megnevezve hozom, de csatolom Dr. Borbás lelhelyeit is; érdekesebb és ritkább növény fajoknál a düllöt, melyben ez található, is hozom, azon, habár német, elnevezéssel, a melylyel a düllöt, és így a növényt meg is lehet találni, a mi a düllőnek önkényűen magyarra fordított nevével bajos volna, mert utóbbit senki sem ismerné. A csillaggal jelzett újabb adatok tán 4—5 kivételével, melyekhez a találó név mellékelem, saját kutatásom eredményei a többi növényfajoknál és alfajoknál, melyek nem újak, azaz már Dr. Borbás művében foglaltatnak, valamint az én leleleteim nincsenek kitüntetve úgy másokéi sem. Némely növénynek oly csekélyebb eltéréseinél minő például a virág nagysága vagy ennek más színezete, ha ezen módosulás már a régi Koch vagy Neilreich Flora műveiben említették, ezt az ő nevük mellékelésével jelzem, habár azok e módosulást külön fajtának nem tekintették és külön el nem nevezték, mégis őket illeti az elsőbbség.

Végül megjegyzem, hogy a csupán termesztett és elvadulva nem talált növény fajokat nem vettem fel, ellenben néhány érdekesebb növényt (5—6-ot) felvettem, ámbár ezek szorosan véve nem e vidékről, de Vas megyéből származnak és ennek Florájára nézve új adatot képeznek.

Kőszeg. 1891. Augusztus hó 4-én.

A rövidítések magyarázata.

- A.-Szén** = Alsó-Szénégető (Unter-Kohlstätten);
Bd = Bándol (Weiden);
Bk = Bozsok (Poschendorf);
Bkö = Borostyánkő (Bernstein);
(BVFI) = Dr. Borbás Vincze „Vas megye növény- földrajza és Flórája”;
Csöm = Csömöte;
Dor = Doroszló;
Edeh = Edeháza (Stuben);
f = forma = alak;
F.-Szén = Felső-Szénégető (Ober-Kohlstätten);
Freh II = Freh Alfons Szt. Benedekrendi tanár „Kőszeg vidékének viránya“ 2-ik kiadás, a kőszegi kis gymnasium értesítőjében 1883;
Gób = Göborfalva (Goberling);
Gyir = Német-Gyirót (Geresdorf);
Gyöngy = Gyöngyösfő (Günseck);
Hr = Hámor (Hammer);
H.-Üv = Hosszuszögi-Üveghuta (Glashütten ad Langeck);
Ikő = Irott-kő (Geschriebener Stein) a vidék és Dunántul legmagasabb pontja 883 m. m.;
Kalkg = Kalkgraben düllő, Kőszegen;
Kalt = Kalteneck, Edeháza községhez tartozó határszéli helység;
Kg = Kőszeg sz. kir. város.
Kgi hg = Kőszegi hegység, értetik a Kőszegről Rohonc felé húzódó elágazó hegyláncz, oldalnyujtványaival;
Kienh. = Kienhegy Borostyánkő mellett 808 m. m. Szerpentin talajjal;
Köp = Kőpatak (Steinbach);
K-Plisa = Kis Plisahegy 641 m. m. Szerpentin talajjal;
Kupf = Kupfalva (Kogl);
Lant = Lantosfalva (Pubendorf);
Lud = Ludad;
Luk = Lukács-háza;
m = mellett;
m (a növényneve mellett) = mihi, azaz ezen növényalak elnevezése tőlem származik;
Markg = Markgraben, erdei düllő Kőszegen;
md = mindenütt azaz az illető növény a vidék községeinek nagyobb részében található;
Ment = Mentsér (Rettenbach);
N-Plisa = Nagy Plisahegy Bándol mellett 672 m. m. Szerpentin sziklás kup;

l
l
l
u
b
b
n
a
gi
a
8
ca
g-
a
a
ijt
ok
t-
ny
gi
et
a-
al-
an-

Nussg = Nussgraben völgy Rohonczen ;
 Ő Had = Ő-Hadász, (Alt-Hodisz);
 Per = Perenye ;
 Podg = Podgoria ;
 Pog = Pogányvölgy Czák és Doroszló községek határában ;
 Pörg = Pörgölin (Pilgersdorf);
 Rend = Rendek (Liebing);
 Rh = Rohonc (Rechnitz);
 Rump = Rumpód ;
 Ser = Seregélyháza ;
 Steinh = Steinstüklhegy Vörösvágás határában 829 m. m. Szer-
 pentin sziklás törmelékes talajjal ;
 Szerd = Szerdahely ;
 Sz-Üv = Szalonaki-Üveghuta (Glashütten ad Schlaining) ;
 Töm = Tömörd.
 u. o. = ugyanott, értendő az előtte nevezett növény lelhelye ;
 Vág = Vágod (Holzschlag);
 var = varietas = alfaj ;
 Vel = Velem ;
 V.-Had = Város-Hadász (Markt Hodisz) ;
 Vith = Szt-Vithey Velem mellett ;
 Waisb I = „Kőszeg és vidékének edényesnövényei“ általam 1882-
 ben kiadva ;
 Wb = Weissenbachl csárda Gyöngyösfő alatt.

** -gal azon növény fajok és fajták vannak jelezve melyek Dr.
 Borbás Vincze Vas megye Florájában elő nem fordulnak tehát Vas-
 megye Florájára nézve újak.

* -gal azon növények vannak jelezve, melyek az idézett műben,
 felvannak ugyan véve, de nem e vidékről, tehát Kőszeg vidéke
 Florájára nézve újak.

I. Virágtalanok. Cryptogamae.

Zsurló-félék. Equisetaceae.

- Equisetum arvense* L. nedves helyeken md. b) * *var. decumbens*
 Mey. szántókon Kg, Czák c) *var. nemorosum* A Br. erdőszé-
 len Kg, Hr.
E. maximum Lam. (E. Telmateja Ehr) csermelyek partján, őzforrás
 Kg, Pog., Czák, Rh. b) *var. serotinum* A. Br. az őzforrásnál
 Kg; c) ** *var. breve* Milde u. o. d) *var. ramulosum* Milde u. o.
 (BVFI).
E. silvaticum L. a) *var. capillare* Hoffm erdőszélen a fűrészmalom
 m. Rót-Hr. b) ** *var. praecox* Milde erdőszélen Hr, és Léka
 — Pörg. a keleti lejtőn.
E. palustre L. nedves helyeken md. b) *var. tenue* Doell a sintér
 réten Kg; c) * *var. polystachyum* Vill. az őzforrásnál Kg.
E. limosum L. többnyire mint a) *var. verticillatum* Doell forrásos
 helyeken vastartalmu talajon Rót, H.-Üv. Gyir Wb. b) *var.*
attenuatum Milde nedves réten Kalkg., Kg; patak mentén Hr.
 c) *Linnaeanum* Doell vizárókban Gyir.
E. ramosissimum Desf. mint a) * *var. virgatum* A Br. nedves réten
 Bk. b) ** *var. gracile* A. Br. u. o. c) * *var. subverticillatum*
 A. Br. u. o.

Páfrány-félék. Polypodiaceae

- Polypodium vulgare* L. a kgi hg erdőiben elég gyakori.
P. Phlegopteris L. csermelyek partján Kg, Czák, Léka, Rh.
P. Dryopteris L. sziklás helyeken, falakon, a Vörösföldnél és az
 Ursprung völgyben Kg, Czák, Hr, Vör.
P. Robertianum Hoffm. mezei kutak kőfalaiban, sziklákon Kg. Czák,
 Léka, Bkő.
Aspidium Lonchitis Sw. régi kőfalon az Ursprungvölgyben Kg ;
 8 éven át szépen diszlett, évente fényes zöld gyümölcsös lom-
 bokat hajtott míg avatlan kezek által ki nem ásatott.
 s *A. aculeatum* Sw. a) *var. vulgare* Doell a Gosz völgyben Hr és
 kútfaiban Rh. b) ** *var. Braunii* Doell a Gosz völgy alsóbb
 részében Hr.

- A. spinulosum* L. erdőkben, forrásos helyeken, a Hermannkutnál Kg, Hr, Léka, Bkő.
- A. dilatatum* Sw. a) *f. oblongum* Milde Marigraben Léka, Ikő, b) *f. deltoideum* Milde a vár alján Bkő, Léka.
- A. montanum* Vogl (A *Oreopteris* Sw.) a Buckel gesztenyében Kg, Röt, Hr, Léka, Wb.
- A. filicmas* Sw erdőkben md b) *var. crenatum* Milde Röt, A.-Szén.
- A. Heleopteris* Borkh. erdőkben Kalkg., Kg, Lagerberg, Röt ritka; lombot kifejlett gyümölcsessel még nem találtam.
- A. filix femina* Sw a kgi hg erdeiben és pedig mint a) ** *var. dentatum* Doell b) *var. fissidens* Doell c) *var. multidentatum* Doell rendszerint utóbbi két alakban.
- Cystopteris fragilis* L. a kgi hg. erdős, sziklás helyein b) *var. tenera* Milde a Vith és Bkőn c) *var. anthriscifolia* Hoffm. Bkő. d) *var. stenoloba* A Br. Bkő, Rh.
- Asplenium Trichomanes* L. sziklás helyeken, kőfalakon md.
- A. viride* Huds. Kg-en az Ursprung völgy egy régi falán A. Lonchitis társaságában 1880-ban találtam egy tőt, mely maig is megvan. Mult évben Piers őrnagy ur Edeháza m. talált egy, magam pedig Bkőn két tő. A *viride*-t; e szerint ezen havasi növény vidékünkön honossága (BVFl. 152 l.) kétségbe már nem vonható.
- A. adulterinum* Milde. Bkő körül, Szerpentin sziklákon szórványosan fordul elő. Miután sikerült mult évben az *A. viride* előfordulását Bkő vidékén megállapítanom, A. *Trichomanes* pedig ott bőven nő, elesik Dr. Borbás (BVFl. 151 l.) azon érvelése, mely szerint ezen ritka és érdekes növény nem hybrid a nevezettek után, hanem a Szerpentin talaj szüleménye.
- A. septentrionale* Hoffm. a kgi hg szikláin nem ritka, különösen sok nő Rh. körül, igen szép hosszú lombbal a Satzenriegel hegyen, Bk. K. és N.-Plisa.
- A. germanicum* Weis. többnyire előbbivel de jóval ritkább; a klauseni szikláin Kg, Hr, N.-Plisa.
- A. Rata muraria* L. régi kőfalakon sziklákon md. b) ** *var. Brunfelsii* Heuff. a volt papírmalom kőfalán Hr c) *var. leptophyllum* Wallr. Kalkg. Kg, Vith; d) *var. elatum* Lang. Moosbrunn és Steinviertel Kg, Bkő; e) *var. Zohliense* Kitz Kg (BVFl.); f) *var. subgermanicum* Heuff. a N.-Plisán (BVFl.)
- A. Adiantum nigrum* L. a Klausen szikláin Kg, Rend. Léka, Rh; szórványosan.
- A. Forsteri* Sadl. (A. *serpentini* Tausch) a Bkő és Vör. körüli szerpentin talajon nagy mennyiségben; a N. és K.-Plisa hegyen is elég sok terem de itt lombja jóval rövidebb marad; alakjai következők; a) *f. stenolobum* Borb b) *f. platylobum* Borb

c) *perpinnatum* Borb.— Dr. Borbás (BVFl. 152 l.) azt állítja Milde ellenében hogy lombja kitelel; számos évi megfigyelésem alapján az ellenkezőt állithatom, mert eddig kivétel nélkül, Májusban a mult évi lomb elhervadt és összekunkorodott száraz maradványai közül láttam bujni a gyengéd, fényes új lombot.

Blechnum Spicanth Roth. a Gosz völgyben Hr.

Pteris aquilina L. a kgi hg erdeiben b) *var. umbrosa* Borb u. o. Kg, Pörg., Bkő-Vör.

Struthiopteris germanica Willd a Gyöngyös partján a fűrész malom m. Röt-Hr.

Kigyónyelv-félék. Ophioglosseae.

Botrychium Lunaria L. száraz, sziklás helyeken az Ó-házon, Zeiger hegyen, Kalkgr. völgyben Kg, Ó-Hodász; b) ** *var. incisum* Milde az Ó-háznál Kg.

Korparfüfélék. Lycopodiaceae.

Lycopodium complanatum L. a hosszú árok végében a vadászlak romjaitól balra az erdőben Vel.; szép gyümölcsös példányokban.

L. clavatum L. a kgi hg erdőségein, helyenként.

II. Virágzó egyszikű növények. Monocotyledones.

Pázsit-félék. Gramineae.

Leersia orizoides Sw. a kethelyi dombon tócsa partján Kg, nedves réten Pog. Vel. az Abláncz vizárok partján Töm. bőven.

Andropogon Ischaemum L. száraz napos lejtőkön bőven Czák, Bk., Rh, V.-Had. Bd., Léka.

** *A. Gryllus* L. Csöngé m. (Piers.)

* *Setaria verticillata* L a Kalkg. szőlőben Kg b) ** *f. lobata* m. a buga ágainak erősebb fejlődése miatt álkálászai lebonyos alakuak u. o. c) ** *var. arenosa* Schur gazos helyen a temető m. Kg.

S. viridis L. gazos helyeken md. b) ** *f. Weinmanniana* R. et Schult. szántó mesgyéjén Kg. c) ** *f. fecunda* Beck szőlőben Pog.

S. glauca L. u. o.

S. Italica L. Ugartöldön Kg.

Panicum sanguinale L. művelt talajon md; b) ** *f. compositum* m. a kalászkok alsó részében 3—6 kalászkát vivő ágakkal; gazos helyen Kg.

P. ciliare Retz u. o. Kg, Pog., Czák, Podg; b) ** *f. intercedens* Beck u. o. Kg.

P. glabrum Gaud. fővenyes réteken és legelőkön bőven Kg, Dor. Czák.

P. Crus Galli L. gazos, nedves helyeken md; b) *f. submuticum* Neilr. u. o. c) ** *f. aristatum* Reichb. nedves árkokban Kg.

* *P. miliaceum* L. elvadultan Kg.

* *Cynodon Dactylon* L. utszélien Kg, Csöm.

Alopecurus pratensis L. réteken md; b) ** *f. brevistaratus* Beck Kg.

Alopecurus fulvus Sm. (*A. geniculatus* Waisb. I Freh II, non L. BVFl pro parte Kg) vizárkokban, tócsák szélén md.

* *A. geniculatus* L. egy kis tócsában Czák m. találtam 1889-ben, másutt e vidéken még nem találatott; Körmenden is szedtem.

Phleum phalaroides Koel (P. Boehmeri Wib) és pedig mint a) ** *f. latifolium* Beck a Buckel gesztenyésben Kg; b) *f. angustifolium* Beck száraz füvesekben Kg, Czák, A.-Szén; c) ** *lobatum* Beck Kalkg. Kg.

P. pratense L. réteken md; b) *var. nodosum* L. u. o. Kg, Czák Dor., Vör; c) ** *var. stoloniferum* Host szántókon Kg.

Anthoxanthum odoratum L. a) *f. seminudum* Schur. réteken md; b) *f. glaberrimum* Schur. erdőben Kg; c) *f. paniculatum* Reichb u. o.; d) ** *f. villosum* Lois u. o.

Phalaris arundinacea L. a Gyöngyös partján és vizárkok m. Kg, Czák, Hr, Léka.

Milium effusum L. a felső erdőben Kg, Pog, Rh, Léka.

Agrostis vulgaris With. utszélien, réteken md; b) ** *f. flavescens* m. szép sárgás kalászkákkal, az alsó erdőben Kg; c) ** *var. tenella* Hoffm. u. o.

A. stolonifera L. réteken és erdei vágásokban md; b) ** *var. coarctata* Hoffm. árkokban Kg, Dor.; c) ** *var. flagellare* Neilr. nedves helyeken Kg. Szerd.; d) ** *var. gigantea* Roth vágásban, az alsó erdőben Kg.

A. canina L. réteken és erdők szélén Kg, Bk b) ** *var. pallida* Schkuhr a felső réten Kőszeg.

A. spica venti L. vetésekben md; b) ** *f. violacea* m. viola szín kalászkákkal u. o. Rót.

Calamagrostis Epigeios (L) a kgi hg erdeiben, következő alakokban a) ** *f. canescens* Roth; b) *f. intermedia* Gm.; c) ** *f. violacea* Beck.

C. arundinacea L. *var. pyramidalis* Host erdőkben Kg, Rh, Léka, Bkó.

** *C. montana* Host rövidebb szálkával és hosszabb hajjal mint az előbbi Markg. Kg.

Sessleria coerulea Ard; a) *var. varia* Wetts. (S. calcarea Op) a vörösföldnél Kg, Ikó; b) *var. uliginosa* Op. nedves réten Szerd, Bk, Rh, Bkó; c) ** *var. angustifolia* Hack. et Beck a mészetők m. A.-Szén; hosszú és keskeny levelei fű-zöldek az a) *var.* levelei kevésbé a b) *var.* levelei pedig feltűnően deres zöldek.

Hierochloa australis Schrad a kgi hg erdeiben.

Holcus lanatus L. réteken md; b) ** *f. flavescens* m. süppedékes réten, Kahle- Greut, Rh.

H. mollis L. erdei vágásokban és a Gyöngyös partján Kg, Czák, bőven.

Arrhenatherum elatius L. réteken mesgyéken md; b) *f. ** biaristatum* Peterm. u. o. c) ** *f. piliferum* Beck u. o.

Melica nutans L. erdőkben Kg, Rh, Léka.

M. uniflora L. a Markg. erdőben Kg, Ikó.

Koeleria gracilis Pers száraz lejtőkön, hegyi réteken Kg, Bk, Rh, Léka. b) ** *f. flavescens* előbbivel.

K. cristata L. (*K. cristata* b) major Neilr) száraz lejtőkön, erdőszélén Bkó, Vör; b) *f. pubiculmis* Hack Bkó, a N.-Plisán a Satzenriegel hegyen Rh.; gyakoribb mint az előbbi.

Avena caespitosa L. nedves réteken md; b) * *var. pallida* Koch u. o. Kg, Rh; c) ** *var. minor* Neilr. forrásos helyeken Bkó—Vör.

A. flexuosa L. a kgi hg erdeiben bőven b) *var. montana* L. gesztenyésekben Kg.

A. caryophyllaea L. erdőszélén legelőkön majd md.

A. capillaris Host *var. ambigua* De Not erdőszélén legelőkön Klausen és közlegelő Kg, Rót, Bk.; ritka.

A. flavescens L. réteken md; b) *var. variegata* Gaud. az Ursprung szőlők mesgyéjén.

A. tenuis Moench. legelőkön száraz lejtőkön Kg, Rót, Czák, Szerd, Rh; bőven.

A. pubescens L. erdőszélén Kg, a tóalakban szórványosan fordul elő b) *var. glabrescens* Reichb. réteken mesgyéken md.

A. planiculmis Schrad a Kienh. és „Bienenhütte“ Bkó.

A. pratensis L. füves lejtőkön Kg, Czák, Rh, Bkó b) *var. megastachya* Borb. az alsó téglaszin m, Kalkg. Kg.

A. sativa L. elvadultan md; b) ** *var. contracta* Neilr. szintugy, Kg.

A. fatua L. Vetésekben és ugarokon Kg, Czák.

Danthonia provincialis DC. réten Pog. és „Bienenhütte“ Bkó bőven.

Sieglingia decumbens L. erdőszélén mesgyéken Kg, Bk, Rh, Léka.

Phragmites communis Trin. vizárkokban és nedves talajon md; b) ** *var. flavescens* Custor vizenyős réten Pog.

Eragrostis minor Host (E. poaeoides Beauv.) szórványosan a köfejtőnél Czák, a Gyöngyös partján Kg, Töm. b) ** var. *major* Host a czáki köfejtőnél.

E. pilosa Beauv a Gyöngyös partján Kg bőven, F-Szén.

Dactylis glomerata L. réteken md; b) *f. ciliata* Op. gyümölcsösökben Kg; c) ** *f. abbreviata* Bernh. u. o.; d) ** *f. nemerosa* Klett erdei vágásokban Kg; f) ** *longearistata* Beck u. o.

Sclerochloa dura L. (Poa dura Scop) utszálen, Kg, Röt, Rh, Léka, Csajta; nem állandó, a két első lelhelyéről kivészett; újabban a három utóbbin találtam, Csajtán a temető m., Lékán a várhoz vezető uton.

Poa annua L. mezőkön, utszálen md; b) ** var. *picta* Beck Szerd.

P. bulbosa L. a közlegelőn Kg, a köfejtőnél Czák; b) var. *vivipara* Koch utszálen md.

P. nemoralis L. erdőszélen a kgi hg területén md; b) var. *firma* Roch. vágásokban Kg; c) var. *rigidula* Koch sziklás helyeken Kg, Röt, Rh, Bkő.

P. palustris L. (P. fertilis Host) nedves helyeken, réteken, az alsó réten Kg, tócsa partján Hr, Léka, Dor.

P. trivialis L. réteken md.

P. pratensis L. réteken md; b) var. *angustifolia* L. Kalkgr., Kg, Bkő; c) ** var. *anceps* Gaud. a Gyöngyös partján, Léka, Pog.

P. compressa L. utszálen, falakon md; b) ** var. *effusa* Tausch árkokban Kg, Czák.

Glyceria spectabilis M. et Koch, a tömördi tóban.

G. fluitans R. Br. vízállásos helyeken Kg, Rend; b) ** var. *trilicea* Fries Rend.

G. plicata Fr. vizárkokban Kg, Léka, Bkő, Edeh, b) var. *poaeformis* Fr. Bkő.

G. distans L. a vár árkában és a Szt János hidjánál Kg.

Catabrosa aquatica L. vizárkokban Kg. a kender áztatónál Röt, Rh.

Molinia varia Schrank (Molinia coerulea Moench); a) * *typica* nedves réten Kg, Czák; b) var. *arundinacea* Schrank réteken és gesztenyésekben Kg, Bk; c) var. *littoralis* Host gesztenyésekben Kg.

Cynosurus cristatus L. réteken md. a közlegelőn Kg-en találtam p ldányokat rövid tojásalakú bugával.

Briza media L. réteken md.

Festuca Myurus Gmel (F. pseudo-Myurus Soyer Will) száraz legelőkön bőven Kg, Röt, Léka, Czák, a Budi hegyen Rh.

* *F. sciuricides* Roth. Gmel. a közlegelőn Kg, Vel, szórványosan.

F. valesiaca Schleich. az ökörgerinczen Vör, (BVFl).

F. ovina L. a) var. *pseudo-ovina* Hack. legelőkön Kg, Röt, Léka; b) subvar. *angustiflora* Hack. u. o. Kg, Rh, (BVFl); c) var. *stricta* Hack. napos száraz helyeken Kg, Rh; d) var. *sulcata* Hack száraz legelőkön Kg, Rh, Bkő; e) subvar. *hirsuta* Host kavicsos talajon Kg, Czák, Léka; f) var. *pallens* Host kavicsos száraz talajon Bkő, N.-Plisa; g) subvar. *pseudorepens* Borb Kg (BVFl); h) subvar. *minoriflora* Borb. Rh, Bkő, (BVFl).

F. amethystina L. a Szabóhegy lejtőjén Kg.

* *F. heterophylla* Lam. a Buckel gesztenyésben és az Ó-ház alatti erdőszélen Kg.

F. rubra L. mesgyéken, erdőszélen Kg, Czák, Rh.

F. elatior L. md; * b) var. *pseudololiacea* Fr. a Bleigrabeni ut szélén Kg.

* *F. arundinacea* Schreb. nedves réten Bk, Körmend.

F. gigantea L. a kgi hg erdeiben, nedves helyeken.

F. silvatica Vill. a Pál-kut körüli erdőben sziklákon Léka, az Ikó felé is, de kevés.

F. montana M. Bieb. a kgi hg erdeiben bőven.

Bromus asper Murr. a) ** var. *Benekeni* Syme a Moosbrunn m. Kg; b) var. *ramosus* Huds. a Markg. erdőben Kg, Nussg, Rh.

B. erectus Huds. hegyi réteken mesgyéken md; b) var. *angustifolius* Schrank (pubiflorus Borb) u. o. Kg; c) var. *Hackelii* Borb. Kg, (BVFl); d) var. *Borbasii* Hack Kg, Rh, (BVFl).

B. inermis Leiss mesgyéken, Kg, Czák, Rh, Bkő; b) *f. aristatus* Schur a Kolera ut m. Kg; c) *f. pellitus* Beck mesgyéken Kg.

B. secalinus L. vetésekben md; b) var. *grossus* Koch u. o. Kg, Röt.

B. arvensis L. mesgyéken Kg, Dor.

** *B. patulus* M. et K. a várkert, az intézeti kert, és a temető fala mellett Kg.

B. commutatus Schrad. mesgyéken Kg, Czák, Rh.

** *B. racemosus* L. a Külbel ut árkában Kg, nedves réten Léka.

B. mollis L. réteken legelőkön md. és pedig, a) ** *f. leptostachys* Pers. b) *f. patens* Neill.

B. sterilis L. gázos helyeken Kg, Dor, Rh, Léka.

B. tectorum L. utszálen, falakon Kg, Rh.

Brachypodium pinnatum L. erdőszélen mesgyéken md; b) var. *rupestre* Roem et Schult a Buckel gesztenyésben Kg; c) ** var. *paniculatum* m. a 2—3 alsó ág 2—3 kalászkával bugát képez; egy csoportot találtam a Lachmund szőlő sziklás mesgyéjén Rötön; ide tartozik azon a Buckel gesztenyésben Kg-en talált növényem is, melyet előbb *Festuca loliacea*-nak tartottam (Waisb. I. 45. BVFl. 161.)

- Br. silvaticum* Beauv. erdőkben, csermelyek partján Kg, Czák, Léka, Bkő; b) *var. villosum* Duc. u. o. gyakoribb mint az előbbi.
- Triticum vulgare* L. elvadultan erdei vágásokban Kg.
- T. repens* L. vetésekben md; b) *var. Vaillantianum* Wulf mesgyéken Kg, Czák, A.-Szén; c) ** *var. Leersianum* R. et Schult mesgyéken Kg; d) ** *var. caesium* Hack. a Bleigrabeni ut szélén Kg; e) ** *var. semiverticillatum* m. a kalász alsó részében, egy-egy izen, félörv alakban 2–3 kalászká áll; a kalász ez által 4 oldalunak látszik.
- T. intermedium* Host (*T. glaucum* Aut) Kalkg. Kg, erdőszélen Vel; b) *var. subglaucum* Borb. Kalkgr. Kg, Bk, Vith; c) ** *var. elongatum* m. füződ szárai 100–125 cm. magasak, levélhüvelyei hosszan pillásak, kalászkái 24–30 cm., kalászkái 20 mm. hosszúak; szőlőmesgyén a Kálvária hegyen Kg. d) ** *var. villosum* Hack (*T. Savignonii* Not. Prosp.) bokros helyen, a közlegelő felé Kg.
- * *T. caninum* L. a Gyöngyös partján Kg, Rót, csermely partján Dor.
- Secale cereale* L. elvadultan, vágásokban Kg, Hr. b) ** *f. multiflorum* Beck u. o.
- Hordeum vulgare* L; a) *var. distichum* L; b) *var. hexastichon* L. vetik, de el is vadul.
- H. murinum* L. gazos helyeken md. helyenként bőven.
- Lolium perenne* L. utszálon md; b) * *f. tenue* Schrad u. o. Kg; c) *f. compositum* Thuill u. o. Kg, Czák, Bkő; d) ** *f. compactum* Beck u. o. Kg.
- L. italicum* A Br. az alsó réten és a Bleigrabeni ut m. Kg.
- L. remotum* Schrank len vetésben de ritka Rót, Pörg.
- L. temulentum* L. a) *f. macrochaeton* A Br. vetésekben md; b) *f. leptochaeton* A Br. u. o.
- Nardus stricta* L. száraz, hegyi füvesekben, az Elend gesztenyésben Kg, erdei vágásban Rót, Hr. Bkő, Vör.

Sás-félék. Cyperaceae.

- Carex Davalliana* Sm. süppedékes réteken md; b) ** *var. Sieberiana* Op. forrásos helyen Kalt. 700 m.m.
- C. disticha* Huds. a Rába partján Kőrmend.
- C. divisa* Huds. a kethelyi dombon Kg.
- C. vulpina* L. vizárokban md; b) *f. composita* Borb. előbbivel; c) ** *f. nemorosa* Willd a klastromi erdő szélén Kg; d) *f. vivipara* Borb. Kg (BVFL.)
- C. muricata* L. erdőszélen réteken md és pedig mint a) *var. densa* Wallr. mesgyéken Kg b) *var. interrupta* Wallr. a leggyakoribb alak c) * *var. subramosa* Neilr. (subpaniculata Borb) erdőszélen Kg.

- C. teretiuscula* Good. (*C. diandra* Schrank) süppedékes réteken a Rohonci keresztnél Kg, a Kahle Greut és Nussgraben völgyben Rh. a Pálkut m. Léka.
- C. paradoxa* Willd a sintér réten Kg. Hr.
- C. paniculata* L. a sintér réten Kg, a Kahle Greut völgyben Rh, hatalmas példányokban hosszú bugával, Nussg. szinte Rh, Ment.
- C. praecox* Schreb (*C. Schreberi* Schrank) erdőszélen Kg, Rót, Czák.
- C. brizoides* L. erdőkben, bokros, nedves helyeken a Talár erdőben Kg, Dor, Hr, Léka, b) ** *f. curvata* Knaf. Pog.
- C. leporina* L. nedves füves helyeken md; b) ** *var. argyroglochin* Horn. Bd.
- C. echinata* Murr (*C. stellulata* Good) nedves réteken md.
- C. remota* L. forrásos helyeken a kgi hg erdeiben.
- C. elongata* L. süppedékes helyeken a klastromi erdő szélén és az alsó erdőben Kg, a Pálkútnál Léka.
- C. canescens* L. forrásos helyeken Léka, H-Üv., Gyir.
- C. stricta* Good. az Abláncz árokban és a Kethelyi erdő szélén, kiszáradt tócsa helyén zsombékjai még díszlenek.
- * *C. caespitosa* L. az Abláncz árokban Kg, néhány tő.
- ** *C. Buekii* Wimm. 100–125 cm. magas szárral, mely alatt 10–15 cm. magasságig reczésen foszladozott levélhüvelyektől van körülvéve; 8–12 cm. hosszú, vékony, bókáló, termő füzéreivel igen érdekes; nő vizárok partján Rend.
- C. nigra* L. (*C. vulgaris* Fr.) nedves réteken md; b) *var. chlorocarpa* Wimm. Kg Rh; c) *var. melana* Wimm. Kg, Hr, Lant. d) *var. tornata* Fr. Kg, Wb; e) *var. turfosa* Fr. Kőp, Vör, (BVFL.); f) *f. subnuda* Borb Kg (BVFL.); g) ** *f. basigyna* Reichb. Vel, Léka; h) ** *f. ramifera* Beck az alsó réten.
- C. acuta* L. süppedékes réteken, árkokban md; b) *var. Touranginiana* Bor. Kg, Vel; e) *var. personata* Fr. Rót, Hr, (BVFL.); e) *var. subsphaerocarpa* Borb. Léka (BVFL.); e) *var. proluxa* Fr. Kg; (BVFL.)
- C. tomentosa* L. nedves réteken, a sintér réten Kg, Vel, Gyir.
- C. verna* Chaix (*C. praecox* Jacq) száraz réteken legelőkön md; c) *var. umbrosa* Host erdőszélen Kalkg. Kg, Vel, Ikő; c) ** *f. reflexa* Hoppe a Gyöngyös partján Rót; d) ** *f. pedunculata* Beck erdei uton Markg. Kg; e) ** *f. abnormis* Beck az alsó téglaszimmél Kg; f) ** *f. longibracteata* Beck Kalkg. Kg, g) ** *f. basilaris* Jord a közlegelőn Kg.
- * *C. polyrhiza* Wallr. a klastromi erdő szélén és az alsó erdő vágásában Kg.
- ** *C. humilis* Leyss a Satzenriegelhegyen Rh.
- C. montana* L. hegyi réteken md; b) *var. procerior* Gaud erdőszélen Czák, Rh.

- C. pilulifera* L. erdei vágásokban bőven Kg, Rót, Léka, Ikő.
C. digitata L. a kgi hg erdeiben.
C. ornithopoda Willd a Steinh. Vör.
C. pilosa L. erdőkben Kg, Rót, Rh, Ikő.
C. panicea L. nedves réteken md.
C. flacca Schreb. (*C. glauca* Scop) nedves füvesekben md; b) ** *f. androgyna* Reichb. a vörösföldnél Kőszegen; c) ** *aggregata* Reichb. u. o. és a czáki gesztenyésben d) ** *f. acuminata* Willd az Özforrásnál Kg; e) *f. semiscabra* Borb Kg (BVFl); f) *f. leiocarpa* Willk. Nussg. Rh, BVFl.)
C. pendula Huds. a kgi hg csermelyei m. néha több mint 2 méteres példányokban.
C. pallescens L. réteken erdőkben md; b) ** *f. subnuda* Beck a klastromi erdő szélén.
C. acutiformis Ehr. (*C. paludosa* Good) nedves helyeken md; b) *var. Kochiana* DC. Pog, Wb.
C. riparia Curt. vizárokban md; b) ** *f. composita* Beck. a sintérréten Kg.
C. Micheli Host. mesgyéken erdőszélén Kalkg. Kg, Czák; b) ** *f. major* m. szára 35—45 Cm. magas, termése nagyobb mint a tőlaké, és egész felületén elterjedett rövid sertétől érdes; nő a hosszú völgyben Vel. 615 m. m. *Cineraria alpestris* társaságában.
C. silvatica L. a kgi hg, erdeiben.
C. distans L. nedves réteken md.
C. fulva Good. u. o. Bkó V.-Had.
** *C. Hornschuchiana* Hoppe. u. o. Bk; hegyi rét forrásos helyén is.
** *C. hordeistichos* Vill. tócsában Luk. (Piers) árokparton Kg, Rh, (magam.)
C. flava L. nedves réteken md; b) *var. lepidocarpa* Tausch. u. o. Rh, Léka, Wb, Gyir.
C. vesicaria L. vizárokban md.
C. rostrata With. u. o. Kg. Pörg, Nussg, Rh.
C. hirta L. nedves helyeken md; b) *var. hirtaeformis* Pers az alsó téglaszínnél Kg, Lant. c) ** *f. tomentosa* m. feltűnően sűrű szőrözettel melytől a levelek hüvelyei és a him füzérek fehéresek; nő az Abláncz árokban Kg.
Heleocharis palustris L. vizárokban md; b) * *var. major* Sond. a Kölbél ut m. Kg, tócsában Svábfalu m.
** *H. uniglumis* Schult. nedves réten Rh.
H. ovata R. et Schult nedves helyeken a felső téglaszín felett Kg-en találtam 1884-ben; száraz években kivész, de ismét megjön.

Másutt e vidéken még nem találtatott; a rohoncezi kereszt-nél (BVFl. 167 sub. *H. ovata*) szedett növény = *H. palustris*; b) ** *f. minima* Beck. u. o.

- Scirpus setaceus* L. a Gyöngyöspartján Hr.
S. Holoschoenus L. nedves réten Bk.
* *S. lacustris* L. a tömördi tóban.
S. maritimus L. a klastromi erdő szélén; újabban nem találtam.
S. silvaticus L. vizárokban md.
S. compressus L. nedves füvesekben Bk, V.-Had, Bkó, Vör, bőven.
Eriophorum alpinum L. süppedékes réten Hr.
E. polystachium L. nedves réteken md; b) * *var. elatius* Koch. H.-Üv.
E. latifolium Hoppe u. o. Hr, H.-Üv, Wb.
Cyperus flavescens L. nedves réteken, a sintérréten Kg, Pog, Wb, Lant. szórványosan de nem ritka.
C. fuscus L. u. o. többnyire az előbbi közelében; b) ** *var. virescens* Hoff. a téglavetőnél Per.; c) *var. calidus* Kern. Kalkg. Kg, (BVFl).

Alismaceae. Hidör-félék.

- Alisma Plantago* L. vizárokban md; b) * *var. lanceolatum* With. Kg, Per.
Triglochin palustre L. a sintérréten Kg nedves réten Bk, Rh.

Elecs-félék. Butomaceae.

- Butomus umbellatus* L. a mocsvári pataokban Per.

Szittyó-félék. Juncaceae.

- Juncus pilosa* L. a kgi hg erdeiben.
J. albidus DC. u. o.; b) *var. cuprina* Roch. előbbivel; c) ** *var. parviflora* Döll. Bkó.
J. campestris DC. hegyi réteken md; b) ** *f. albiflora* m. pártalevelei fehérek; a tőlak között az özforrásnál Kg.
** *J. erecta* Desv. (*J. multiflora* Lej) erdei vágásokban Hr. Vör; b) ** *f. nigricans* Desv. erdőszélén Hr.
Juncus effusus L. vizárokban md; b) ** *var. conglomeratus* L. u. o.
J. glaucus Ehr. u. o. md, Bkó vidékén is.
J. articulatus L. (*J. lamprocarpus* Ehr.) nedves helyeken md; b) *f. vivipara* Borb. szálonként, előbbivel.
J. acutiflorus Ehr. (*J. silvaticus* Reich) tócsában, az alsó erdőben és a sintérgödörnél Kg.

- J. alpinus* Vill. nedves helyen Kalt, Bk.
J. compressus L. nedves helyeken md.
J. filiformis L. süppedékes réten Léka.
J. buffonius L. nedves helyeken md; b) *var. fasciculatus* Koch
 Kg-en, a Gyöngyös partján találtam néhány tőt.

Kikirics-félék. Colchicaceae.

- Toffieldia calyculata* Wahl. erdőszélén Sz-Üv—Gób. az ut m.; b) **
var. ramosa Hoppe u. o. néhány szálat találtam.
Veratrum nigrum L. erdőkben az Ó-háznál Kalkg, Kg, Vel, Ikő.
V. album L. nedves réteken md.
Colchicum autumnale L. u. o. md; b) *f. vernale* Hoffm. Kg.

Liliom-félék. Liliaceae.

- Lilium Martagon* L. a kgi hg erdeiben md; b) *f. albiflorum* Vuk.
 Kg (Piers.)
Anthericum ramosum L. a kgi hg sziklás helyein md.
Ornithogallum sphaerocarpon Kern. hegyi füvesekben, a király és
 Kalkg. völgyben Kg, Pog, Rót, Pöse.
O. umbellatum L. mesgyéken réteken Kg, Rót, Pog.
O. collinum Guss. hegyi réteken Kg, Czák, Vel.
Gagea bracteolaris Salisb. (*G. pratensis* Schult; *G. stenopetala*
 Reichb.) szántókon Kg, Hr; b) ** *f. ciliata* Beck u. o.
G. arvensis Schult. u. o, Kg, Dör; b) ** *f. semiglabra* Beck. Bk.
G. lutea L. mesgyéken bokrokban Kg, Czák, Rót, Léka.
Scilla bifolia L. erdőszélén Hr, két helyen.
Allium ursinum L. a kis Hirschenstein hegy tetején, tömérdek.
A. montanum Schm. sziklákon Kalkg, Ó-ház, Kg, Vith, Rh.
A. angulosum L. a Gyöngyösparton Kg, Bk.
A. oleraceum L. bokrokban és vetésekben md.
A. carinatum L. Kalkg. Kg, Rh, Ment.
A. sphaerocephalum L. köves, bokros helyen Bk.
A. vineale L. mesgyéken Kg, Rót b) * *var. compactum* Thuill. ré-
 ten Pog.
A. scorodoprasum L. szőlőmesgyéken Kg, Pog.
Asparagus officinalis L. elvadultan, a Czeke malom melletti réten
 és az alsó réteken Kg.
Muscari comosum L. mezőkön, vetésekben md.
M. racemosum L. szőlőmesgyén Kg, de ujabban nem találtam.

Tukma-félék. Smilacaceae.

- Paris quadrifolia* L. a kgi hg erdeiben.
Convallaria polygonatum L. u. o.
C. multiflora L. u. o.
 * *C. latifolia* Jacq. a Pösei szőlő kerítésében.
C. majalis L. a kgi hg erdeiben.
Maianthemum bifolium L. u. o.

Nösziröm-félék. Irideae.

- Crocus albiflorus* Kit. a felső réten Kg, Rót, Rend, Hr, Bkő.
Iris variegata L. hegyi réten Bk, Rh.
I. Pseud-acorus L. vizárkokban md.
I. sibirica L. nedves réteken md.

Amaryllis-félék. Amaryllideae.

- ** *Narcissus poeticus* L. Lékavár alján, réten, két csoportot virá-
 gozva találtam 1889-ben.
N. Pseudo-Narcissus L. az alsó réten Kg.
Galanthus nivalis L. a kallónál és a felső erdőben Kg; b) *var.*
montanus Schur. a Hermankutnál Kg, Ikő.
Leucojum vernum L. nedves réten Rend, Hr, és az Ikőnél,

Kosbor-félék. Orchideae.

- Orchis purpurea* Huds. (*O. fusca* Jacq.) erdőszélén Czák, Kg.
O. militaris L. a Kalkg. és Hinterleiten düllőben Kg, gesztenyésben
 Czák; b) ** *f. intercedens* Beck. a Szabóhegyen Kg; c) **
f. perplexa Beck. Czák.
O. tridentata Scop. (*O. variegata* All) Kalkg, Kg, gesztenyésben
 Czák, Pog, Bk; b) ** *var. commutata* Reichb. Czák; e) **
f. albiflora m. Kalkg. Kg, tiszta fehér pártával, pety nélkül;
 d) ** *f. brachyloba* m. a pilis rövid, széles karélyokkal;
 e) ** *f. unidentata* m. a pilis középső karélya osztatlan,
 háromszögű csucsban végződik.
 ** *O. Dietrichiana* Bogenh. (*O. ustulata* × *tridentata*) a szőlők kö-
 zött, gyümölcsösben Czák.
O. ustulata L. réteken, szőrványosan, majd md; b) ** *f. major* m.
 a virágzat nagyobb, az egyes virág pártája kétszer nagyobb
 mint a típusnál.
O. coriophora L. a felső réten Kg, nedves réten Bk.
O. Morio L. hegyi réteken md. többféle színben; ide tartozik *O.*
pallens Waisb. I. Freh II. és BVFl. 172 l. non L.

O. sambucina L. a Buckel gesztenyében Kg, Czák, Szerd, Bkó, Vör, Vág, Edelh. bőven; b) ** *var. purpurea* Koch. (*O. incarnata* Wild non L.) u. o. előbbivel.

O. latifolia L. nedves réteken md.

O. maculata L. a) *var. saccigera* Brogn. a Buckel gesztenyében Kg; b) ** *var. albiflora* Schur. előbbivel, de ennek szára nem csöves.

Anacamptis pyramidalis L. Kalkg. Kg.

Gymnadenia conopsea R. Br. hegyi füvesekben md.

Himantoglossum hircinum Spreng. Kalkg. Kőszegen.

Platanthera bifolia Reichb. a kgi hg erdeiben, bőven.

P. chlorantha Cust. A.-Szén, Gyöngy, Bd, Rőt, ritka; az első három helyen magam szedtem, azonban csak A.-Szén-nél találtam nagyobb számban.

Ophris myodes Jacq. az Elendgesztenyében.

O. aranifera Huds. a Czáki gesztenyében minden évben látom, de mindég kevesebb lesz.

Cephalanthera pallens Rich. erdőkben Kg, Vith, Kalaposkő Bk, itt bőven.

C. ensifolia Rich. gesztenyésekben és erdőkben Kg, Rh.

C. rubra Rich. erdőkben, a hét forrásnál Kg, Rőt, Vith, A.-Szén; elég gyakori.

Listera ovata L. gyümölcsösökben Kg, Czák, Rh, Rőt, Bkó.

Goodyera repens R. Br. az alsó erdőben Kg 200 m. m. de csak fenyves részében; elég bőven; a Kienh-en Bkó.

Neottia Nidus avis L. a kgi hg erdeiben; b) ** *f. glandulosa* Beck. u. o.

Epipactis latifolia L. erdőkben md; b) *var. varians* Cr. u. o. Kg, Vith, Ó-Had, Bkó; c) *var. rubiginosa* Cr. Vel, Vith, Kalt.

E. palustris Cr. nedves réten Bk (Dr. Borbás); a Bierbauer telepnél Czákon magam is találtam, de csak két szálát.

Cypripedium Calceolus L. a vörös földnél Kg.

Hinár-félék. Najadeae.

Potamogeton natans L. tócsákban a közlegelőn és a kethelyi dombon Kg, Hr.

P. crispus L. a Gyöngyösben Kg, a moesvári patakban Per.

P. pusillus L. a) *var. major* Koch tócsában a Hámori réten; b) * *var. vulgaris* Koch tócsában Tömördön a falu alatti réten.

Lemna trisulca L. tócsában Hr.

* *L. Gibba* L. tócsában Svábfaluban, azt mintegy zöld pázsittal egészen bevonja.

L. minor L. álló vizekben md.

Kontyvirág-félék. Aroideae.

Arum maculatum L. a Hermannkut felett Kg.

Gyékény-félék. Typhaceae.

Typha latifolia L. a téglavetőknél Kg.

T. angustifolia L. u. o.

Sparganium simplex Huds. tócsában a közlegelőn és a kethelyi erdő szélén Kg.

S. erectum L. (*S. ramosum* Huds.) vizárkokban a Rohonci keresztnél Kg, Rőt, Rh.

III. Kétszikűek. Dicotyledones.

Fenyő-félék. Abietineae.

Pinus silvestris L. (Bur fenyő, répa fenyő;) vidékünk sík részén gyakoribb mint hegyeinken.

P. nigra Arn. (Fekete fenyő) a kgi alsó erdőben, A.-Szén.

Abies excelsa Poir (*Pinus Abies* L.; Jegenyefenyő;) magasabb hegyeinken nem ritkán szorítja ki a lombos fát.

A. alba L. (*A. pectinata* DC.; Lucz fenyő;) a kgi hg legmagasabb részében, úgy Gyöngy, és Bkó vidékén, előbbivel, de ritkább.

Larix Europaea DC. (Rozmaring fenyő;) erdőkben Kg, Kalt szórványosan.

Ciprus-félék. Cupressineae.

Juniperus communis L. Boróka-fenyő; erdőszélen, bokros helyeken md.

Borzhinár-félék. Ceratophilleae.

Ceratophyllum demersum L. tócsákban a felső réten Kg, Hr, Töm.

Csillaghinár-félék. Callitrichineae.

Callitriche verna Kütz vizárkokban Kg.

C. hamulata Kütz u. o. Töm. Vel. Rh.

Nyirfa-félék. Betulaceae.

Betula verrucosa Ehr. erdőkben md.

B. alba L. u. o. Léka.

Alnus glutinosa Gärtn. vizek m. md.

A. incana DC. u. o. Kg, Rend, Bkó, Ment.

A. barbata Mey. var. *pubescens* Tausch. Vör (BVFl).

A. viridis DC. a Bkói hegycsoporton bőven, leszáll egészen a völgybe is Rőt Hr.

Kupacsosok. Cupuliferae.

Carpinus Betulus L. erdőkben md. szívós fája igen jó szerszám-fát szolgáltat.

Corylus Avellana L. erdőszélen, bokros helyeken md.

Quercus sessiliflora Sm. erdőkben, de inkább a hegyes vidéken nő, fája igen értékes, szívós és tartós, építkezésekhez és szerszámokra alkalmas; b) var. *aurea* Wierzb. Kg; c) var. *coriacea* Bechst. Kg, (BVFl); d) var. *macroloba* Borb. Vör. (BVFl); e) var. *glebosa* Borb. Töm. (BVFl).

Q. Robur L. (*Q. pedunculata* Ehr.) a vidék lapos, nedvesebb részén képez erdőket; fája ugyan nem oly szívós és tartós mint amazé, de gyorsabb növése és gubacstermése által hasznosabb amannál; b) var. *brevipes* Heuff. Kg, Pog; c) ** var. *robustissima* Simk. erdőszélen Kg, Czák.

** *Q. lanuginosa* Lam. var. *Streinii* Heuff. Kalkg. Kg; b) * *f. crispata* Stev. u. o.

** *Q. Cerris* L. szórványosan Rőt, Hr, Wb; b) var. *austriaca* Willd. az alsó erdőben Kg, Töm; c) ** *f. haliphleas* Lam a kethelyi erdő szélén.

Fagus sylvatica L. a kgi hegységnek szép erdeit különösen ez adja.

Castanea sativa Mill. a tölgy erdőkben elszórva md. található, de Kg, Rőt, Rend. Dor. Czák, Vel és Bk lejtőin erdőket képez, azokban egyes több századon át álló hatalmas törzsszel, így a kgi Eichberg düllőben áll egy, mintegy 30 méter magas, hatalmas törzs, mely alatt 860 centimeter körületű és számos vastag, terebélyes ág elbocsájtása után is csak lassanként vékonyodik, úgy hogy még 15 méter magasságban is feltűnő vastag az egyenesen felálló fő törzse. Ezen legalább 300 éves óriás, jelenleg is bőven terem szép és jóízű gyümölcsöt. — Gesztenyefáink gyümölcse nagyságra nézve nagyon változó, némely fának oly nagy a gyümölcse, minő az olasz Maroni, míg szomszédja csak apró gyümölcsöt érlel; ize oly jó, sőt néha édesebb, mint a Maroni-é. — Velem lakosai messze vidékre elszállítják, és ott sütvé árusítják. — A gyümölcs nagysága, idoma, úgy a levelek alakja szerint szinte mint a tölgnél több alfajt lehetne megkülönböztetni.

Szilfa-félék. Ulmaceae.

Ulmus pedunculata Fong. (*U. effusa* Willd) a felső erdőben Kg, de ujabban nem láttam. Megyénk szomszédos járásában,

Felső-Eőrbén találtam 3 szál kocsányos szilfát; egyikük a Pinka partján áll, mintegy 300 éves lehet, bütykös, csomós törzse a földtől 127 Cm. magasságban m. rve 517 Cm. körüllettel bir, a mi 172 Cmnyi átmérőre mutat; lombozata most is dus és bőven virágzik.

U. glabra Mill. bokros cserjés helyeken md. b) ** *f. suberosa* Ehr. u. o. Kg; c) ** *f. xanthochondra* Beck. u. o. Kg. Dor.

U. montana With. Sm. (*U. campestris* var. *scabra* Neilr.) mesgyéken és bokros helyeken Kg, Czák. — Előbbinek mindkét alakját u. m. az ifju ágakon parafa képződéssel és a levelek erezetén számos miriggyel (*f. suberosa* és *xanthochondra*) ezen fajnál is megtaláltam; egyebbiránt én azt mindkét faj jelentélen eltérésének tartom.

Csalán-félék. Urticaceae.

Urtica urens L. gazos helyeken md.

U. dioica L. bokrok közt md; b) ** *f. hispida* DC. a Pál-kutnál Léka. c) ** *f. subinermis* Uechtr. az alsó erdőben Kg, Pog.

Kender-félék. Cannabineae.

Cannabis sativa L. elvadulva Kg.

Humulus Lupulus L. kerítéseken Kg, Rőt bőven.

Füzfa-félék. Salicineae.

Salix alba L. viz mellett md.

S. fragilis L. u. o. a vidéken ez a leggyakoribb füz.

S. amygdalina L. a) var. *discolor* Koch. vizek m. Kg, Wb, Ment; b) var. *triandra* L. u. o. md.

S. purpurea L. u. o. md. de ritkább.

S. rubra var. *angustifolia* Tausch. Edeh. (BVFl).

S. cinerea L. nedves réteken md.

S. sordida Kern. a Gyöngyös partján Kg-Hr, (BVFl).

S. Caprea L. erdőkben md.

S. aurita L. nedves helyeken a klastromi erdő szélén Kg, Gyir, Lant, Léka.

** *S. incubacea* Host. süppedékes réten Bkó, Rh, V-Had; b) var. *angustifolia* Wulf. u. o. utóbbinak levélkéi néha mindkét oldalon selyem hajaktól szürkék.

Populus alba L. a Gyöngyös partján Kg, Rend.

P. canescens Sm. a sintérgödörnél Kg.

P. tremula L. erdőkben md.

P. nigra L. Pog, Bk, vadon nő.

Libatopp-félék. Chenopodeae.

- Atriplex hortense* L. elvadultan Dor.
A. nitens Schrank. a Gyöngyös partján Kg.
A. hastatum L. gazos helyeken md; b) * *var. microspermum* W. Kit. u. o. Kg.
A. patulum L. u. o. md; b) *f. denticulatum* Led. u. o. Kg; c) * *f. microcarpum* Koch. (*A. erectum* Sm.) szőlőmesgyén Kg.
A. tataricum L. u. o. a marhavásártéren Kg, Rh; b) ** *f. diffusa* Tenore a Sánczon Kg.
A. roseum L. u. o. md.
Chenopodium Bonus Henricus L. u. o. md.
Ch. urbicum L. u. o. Kg, Csajta, Bkő; b) ** *f. rhombifolium* Mühl. Bd, Pörg; c) ** *f. intermedium* M. et Koch. gazos helyen Kg.
Ch. hybridum L. u. o. md.
Ch. murale L. u. o. Kg-en bőven, Rh.
Ch. album L. szántókon md. b) *var. viride* L. Koch. előbbivel; c) ** *var. viridescens* St. Am. Fl. gazos helyeken Kg.
Ch. opulifolium Schrad. gazos helyeken Kg; b) ** *f. obtusatum* Beck. a marhavásártéren Kg.
Ch. glaucum L. u. o. md; b) ** *f. prostratum* Beck. u. o. Kg; c) ** *f. cymigerum* m. u. o. Kg.
Ch. Vulvaria L. falak mellett Kg, Rh, Léka, Bkő b) ** *f. microphyllum* Moqu. a marhavásártéren Kg.
Ch. polyspermum L. a) *var. spicato-racemosum* Koch. gazos helyeken md; b) *var. cymoso-racemosum* Koch. u. o.
Ch. Botrys L. a czáki kőfejtőnél.
 ** *Kochia Scoparia* Schrad. gazos helyen Kg.

Paréj-félék Amaranthaceae.

- Polycnemum arvense* L. a közlegelőn Kg, Jánosháza; b) ** *f. pulmulum* Hoppe. u. o. Kg.
P. majus A. Br. a Vith szántóin.
Amaranthus retroflexus L. gazos helyeken Kg, Vel, Rh.
A. viridis L. (*A. Blitum* Koch) u. o. Kg.
A. Blitum L. u. o. Kg; b) ** *var. commutatus* A. Kern. Kalkg. Kg.

Czikszárfélék. Polygoneae.

- R. Obtusifolius* L. nedves helyeken md.
R. silvestris Wallr. u. d. md.
R. sanguineus L. *var. viridis* Sm. a Gyöngyös partján Kg.

- ** *R. biformis* Menyh. erdei uton a hétkut felé Kg.
R. pratensis M et K. Ikó (BVFl.)
R. crispus L. árkokban md.
R. conglomeratus Murr. u. o.
R. acetosa L. réteken md; b) *var. auriculatus* Koch. az alsó réten Kg.
R. acetosella L. szántókon és erdei vágásokban md; *var. multifidus* L. erdei vágásban Kg, Hr, Bk.
Polygonum amphibium L. a) *var. natans* Moench. a hercegi tóban Kg; b) *var. terrestre* Leers u. o. és az alsó réten Kg; a hercegi tóban 5—6 éven át, kevés lévén a víz, csak az utóbbi alakban tengődött, 1890-ben azonban több lévén a víz a tócsában, ismét az a) alakban diszlett.
P. lapathifolium L. nedves helyeken md; b) *var. ovatum* Neilr. u. o; c) ** *var. nodosum* Reichb. u. o. Kg; d) ** *var. procumbens* Neilr. a czáki kőfejtőnél.
P. tomentosum Schrank. nedves szántókon Mexikodüllő Kg, Rh, Töm, Bkő.
P. Persicaria L. árkokban md.
P. mite Schrk. u. o. md.
P. minus Huds. u. o. és utszélén, az alsó réten Kg, Töm, Rh.
P. Hydropiper L. u. o. Kg, Rót, Pörg, Bkő; Pörgölinben száraznak látszó lejtőn, tarlóban és lóhervetésben nagy mennyiségben láttam.
P. Hungaricum Borb. Kg, Barátnajor (BVFl.)
P. aviculare L. utszélén md; b) * *var. erectum* Roth u. o. Kg; c) *var. vegetum et buxifolium* Ledeb. u. o. Kg.
P. Convolvulus L. szántókon md.
P. dunetorum L. kerítésekben bokrokban Kg, Czák, Bkő.
P. Fagopyrum L. elvadulva mezőn és erdőn, md.

Szandal-félék. Santalaceae.

- Thesium Linophyllum* L. a) *var. minus* Neilr. füvesekben Kg, Bk, Rh, b) *var. majus* Neilr. (Th. montanum Ehr) gesztenyésekben és erdőkben Kg, Czák Vel.
Th. alpinum L. erdőszélén, bokros helyeken Bkő, Vör, F.-Szén.
Th. tenuifolium Saut. u. o. Bkő, Vör; találtam átmeneti alakokat, melyek Gremlí véleményét (BVFl 184 l.) bizonyítják, mely szerint csak eltérő alakja előbbinek.

Boroszlán-félék. Daphnoideae.

- Daphne Mezereum* L. a kgi hg erdeiben.
D. Cneorum L. a Klausen erdőben, és a kethelyi dombon Kg bőven, Hr.
Passerina annua Wikst. szántókon Kg, Szerd, Vith; ritka.

Farkasalma-félék. Aristolochieae.

Asarum Europaeum L. ligetekben és a kgi hg erdeiben.
Aristolochia Clematitis L. mesgyéken Kg, Rh, Töm, Per, bőven.

Utlapu-félék. Plantagineae.

Plantago major L. utszélien md. b) var. *minima* DC. Vör, (BVFl.)
P. media L. u. o. md.
P. lanceolata L. u. o. és réteken md; b) var. *sphaerostochya* M. et.
 Koch. legelőkön md. c) var. *eriphora* Hoff et L. u. o. Kg.

Gyökönke-félék. Valerianeae.

Valerianella olitoria L. művelt talajon md.
V. carinata Lois. u. o. Kg.
V. mixta L. a) var. *lasiocarpa* Koch. szántókon md; b) var. *leiocarpa* DC előbbivel.
V. Auricula DC. u. o.; b) var. *lasiocarpa* Koch. szántókon Kg;
 c) var. *tridentata* Reichb. u. o. Kg.
Valeriana officinalis L. a kgi hg erdeiben; b) var. *minor* Koch. gesztenyésekben Kg, Czák, Rőt.
V. exaltata Mik. erdőszélien Kg, Rh, Vör.
V. dioica L. nedves réteken md.
 ** *V. tripteris* L. a hosszú árok sziklás nyugati lejtőjén, 600 m.m. Vel, bőven.

Mácsonya-félék. Dipsaceae.

Dipsacus silvestris Huds. árokparton md.
D. laciniatus L. u. o. Kg, Dor, Rh.
Knautia arvensis Coult. mesgyéken réteken md. és pedig mint a) f. *diversifolia* Neilr. és b) f. *pinnatifida*; c) var. *dipsacoides* Borb. a Bkői vár szikláján (BVFl.)
K. silvatica Dub. a kgi hg erdeiben.
 ** *K. dipsacifolia* Host. kerítésekben, a Szeibold rét m. Kg.
Succisa pratensis Mönch. réteken és gesztenyésekben md; b) var. *hirsuta* Reichb. előbbivel.
S. australis Reichb. nedves helyeken, a felső téglavetőnél, az alsó réteken, a rohonci keresztnél és a kethelyi erdő szélén Kg, Töm; gesztenyésekben és a felső erdő utszélein Kg (BVFl. 187 l.) nem található, nincs is ott néki megfelelő talaj; b) ** f. *dentata* m. szára 100–130 Cm. magas, alsó levelei 25 cm. hosszúak, középső szárlevelein 3–4 nagy fűrészfog mindkét szélén; az Abláncz árokban Kg; bőven.

Scabiosa ochroleuca L. száraz sziklás helyeken md.
 ** *S. columbaria* L. a köfejtőnél Bkő, a Steinh. Vör.
S. bannatica W. Kit. Bkő (BVFl.); talán az előbbi.

Fészkesek. Compositae.

Eupatorium cannabinum L. vizárkok m. md; b) ** f. *indivisum* Neilr. Kalkg. Kg.
Petasites officinalis Mönch. forrásos helyeken Vel, Bk, Bkő, Vör.
P. albus Gärtn. csermelyek m. Kg, Léka.
Tussilago Farfara L. nedves helyeken md.
Aster Amellus L. erdőszélien Kg, Czák; b) ** var. *tinctorius* Wallr. u. o. Hr.
 ** *Aster laevigatus* Willd. mesgyéken és a Gyöngyöspartján Kg.
Stenactis bellidiflora A. Br. vetésben Kg és az Ikő körül.
Bellis perennis L. mesgyéken, legelőkön md.
Eriogon canadense L. szántókon md.
E. acre L. réteken legelőkön md; b) ** var. *glabratum* Neilr. erdőben, Binderriegl Kg.
Solidago virga aurea L. a kgi hg erdeiben,
 * *S. canadensis* L. a Gyöngyös partján Luk. elvadult.
Linum catharticum Cass. erdőszélien és legelőkön Kg, Rend, Dor.
Pulicaria vulgaris Gärtn. legelőkön, gázos helyeken, a marhavásártéren Kg, Czák, Ó-Had, Töm.
P. dysenterica Gärtn. árkokban Kg, Dor.
Inula salicina L. erdőszélien Kg.
I. hirta L. u. o. b) var. *angustata* Borb. Czák (BVFl)
I. Conyza DC. erdőszélien és vágásokban majd md.
I. Britannica L. utszélien mesgyéken md; b) var. *angustifolia* Boen. az alsó erdőben Kg.
Rudbeckia lanceolata L. a Gyöngyöspartján, több helyen Kg, Léka elvadult.
Bidens tripartita L. vizárkokban md; b) var. *minor* Wimm et Grab. nedves réten Vel, az alsó erdőben Kg.
B. cernua L. vizárkokban és forrásos helyeken Rőt, Léka; b) var. *minima* L. nedves réten Hr.
 * *Helianthus annuus* L. elvadulva a Gyöngyöspartján Kg.
 * *H. tuberosus* L. elvadultán u. o.
 * *Achillea Ptarmica* L. 1890-ben az Abláncz árokban Kgen erős, ágas példányokat találtam; b) * var. *linearis* DC. a Mexico düllő vizárka partján (Szép 1889.)
A. Millefolium L. mezőkön Kg Bkő; b) var. *collina* Beck. u. o. md; c) ** var. *crustata* Roch. mesgyén az Edler düllőben Kg; d) var. *lanata* Spreng. Bkő, Vör; e) f. *erythrantha* Borb. Kg, Bkő.

- Anthemis tinctoria* L. napos lejtőkön Rh, Léka, Létér, Kupf.
A. Austriaca Jacq. szántókon md.
A. arvensis L. u. o.
A. Cotula L. u. o. és gazos helyeken md.
Chamaemelum inodorum L. szántókon md.
Ch. tenuifolium Kit. u. o. Léka.
Matricaria Chamomilla L. u. o. md, bőven.
Leucanthemum vulgare DC. mesgyéken és réteken md.
Pyrethrum corymbosum L. mesgyéken md.; b) *f. macrocephalum* m. kétszerte nagyobb fészkekkel; a Satzenriegel sziklás kupján Rh. és a Kienh. tetején Bkő.
P. Parthenium L. elvadultan Kg, Háromsátor.
Tanacetum vulgare L. erdőszélen, vizek partján md.
Artemisia Absinthium L. utszálen, erdei vágásokban md.
A. campestris L. mesgyéken utszálen Rh—V.-Had.
A. scoparia W. Kit. u. o. és falakon Rh, V.-Had.
A. vulgaris L. árkok m., bokros helyeken md.
Filago Germanica L. a) *var. virescens* Neilr. (*F. apiculata* Sm.) legelőkön Kg, Dor.; b) *var. albida* Neilr. u. o. Hr, Léka.
F. montana L. száraz lejtőkön md.
F. arvensis L. mezőkön md.
Gnaphalium uliginosum L. nedves helyeken, szántókon md, Kg, Vel, bőven.
G. luteo-album L. nedves réten Bkő; erdei vágásokban, száraz helyeken, szép nagy példányokban nő Kg, Röt, Hr.
G. silvaticum L. a kgi hg erdeiben.
G. dioicum L. hegyi füvesekben md.
Arnica montana L. hegyi réteken, erdőszélen Kg, Röt, de különösen A.-Szén, Wb és Gyir-on tömérdek, menyiségben.
Doronicum Austriacum Jacq. erdőkben a róti ut m. és a Stajerházak fele Kg.
Senecio rivularis W. Kit. forrásos helyeken, árnyas bükkerdőben a Pálkut m. Léka.
** *S. spathulaefolius* Gmel. a Steinh. Vör, 850 m. m. bőven.
** *S. alpestris* Hoppe *var. Clusiana* Host. (*S. spathulaefolius* Waisb. non Gm. oest. bot. Zeitschrift XL. 244) a hosszúárok nyugati lejtőjén Vel, bőven.
S. campestris DC. a Szabóhegyen és az Elend gesztenyésben Kg, úgy a Róti gesztenyésben, ritka; közel áll a *S. aurantiacus*-hoz; láttam átmeneti alakokat is.
S. aurantiacus Hoppe. gesztenyésekben és erdőszélen Kg, Röt, Rh, Létér.

- S. vulgaris* L. gazos helyeken md.
S. viscosus L. erdei vágásokban md.
S. silvaticus L. u. o.; b) *var. denticulatus* Müll. erdei vágásban a hétforrás m. Kg, a kalapos kő alatt Bk.
S. Jacobaea L. mesgyéken erdőszélen md.
S. barbareaefolius Krock. nedves réteken és árkokban md.
S. nemorensis L. a) *var. latifolius* Neilr. a kgi hg erdeiben b) *var. angustifolius* Neilr. (*S. Fuchsii* Gm. u. o.; c) ** *f. octoglossus* Koch. a Markg. erdőben Kg; d) ** *f. breviglossus* m. felével rövidebb sugárvirágokkal u. o.
Erechtthyes hieracifolia Raff. (*Senecio sonchoides* Vuk. *S. cacalias-ter et paludosus* Waisb. I, Freh II non Lam. L.) tömérdek számban, hatalmas, 80—180 Cm. magas, elágazott példányokban, számos (—200) fenn 5—7 dm. átméretű, nagy fészkekkel, erősen fűrészt, részben bemetszett levelekkel; vágásokban az alsó erdőben, Kg, Pog, Hr; b) ** *f. minor* m. 15—25 Cm. magas, gyenge szárral, 1—3 (3—4 dm. átméretű) kis fészkekkel, kevésbé fűrészt levelekkel; nő a kethelyi erdő szélén Kg és Pog, utóbbi helyen erősebben fűrészt levelekkel.
Calendula officinalis L. elvadultan Kg, Pörg.
Carlina acaulis L. legelőkön mesgyéken md.
C. vulgaris L. legelőkön és erdőkben md; b) ** *f. multiceps* m. a tő alaktól rövid 12—22 Cm. magas, dusan elágazott szára számos, (5—17) fészke által különbözik, sugár virágai is feltűnően keskenyebbek; nagy számban nő száraz legelőn Töm.
Centaurea Jacea L. utszálen mesgyéken md; b) *var. pratensis* Köch. erdőszélen Röt, Léka.
C. stenolepis Kern. a kgi hg erdeiben és gesztenyéseiben.
C. Cyanus L. vetésekben md. néha vöröses virággal.
C. Scabiosa L. mesgyéken, bokros helyeken md.
C. paniculata L. (*C. Rhenana* Bor.) u. o.
Onopordon Acanthium L. árokparton md.
Carduus nutans L. legelőkön Luk, Gyöngy, Szerpentinek Bkő körül, a N. és Kis-Plisán; b) ** *f. subacaulis* m. 2—3 fészek rövid kocsánon alig emelkedik a tőlevelek fölé; előbbivel találtam a K.-Plisán és Háromsátor m.
C. acanthoides L. utszálen md; b) * *f. albiflorus* Schur. a közlegelőn Kg; c) ** *f. subnudus* Neilr. a Kölbel ut szélén Kg.
** *C. Marianus* L. (*Silybum Marianum* Gärt.) Draskovits Imre polg. isk. tanár ur 6 év előtt, a várkertben vetette, azóta ezen szép tarka bogács a vár árkában Kg-en, elvadulva, évente több hatalmas példányban nő.
Cirsium lanceolatum L. utszálen md; *var. nemorale* Reichb. bokros helyeken Kg, Röt.
C. eriophorum L. erdőszélen és gazos helyeken Kg, Dor, Bkő.

- C. palustre* L. forrásos helyeken a kgi hg területén md.
 * *C. brachycephalum* Jur. vágásban az alsó erdőben Kg.
C. canum N. Bieb. réteken md; b) ** *f. monocephalum* m. kicsiny, majdnem épülű levelei és kicsiny fészkeivel a *C. pannonicum*hoz hasonló, de gyökérszájai húsosak; nő nedves réten Pog; c) ** *pinnatifid* a m. mélyen hasogatott levelekkel; nedves réten Szerd.
C. pannonicum Gaud. a Buckel gesztenyésben Kg, réten Czák.
C. rivulare Jacq. nedves réteken, csermelyek m. md.
C. arvense L. a) *var. setosum* M. Bieb. vetésekben md; b) *var. argenteum* Vest. u. o. Kg, Czák; c) *var. horridum* Wimm et Grab. u. o. Kg, Rőt; d) ** *var. mite* Koch. Mexico árok Kg.
Cirsium oleraceum L. csermelyek partján md.
C. Erisithales Scop. a Buckel és Elend gesztenyésben Kg, erdőszélén Rh. Rőt.
C. tataricum Wimm. et Grab. (*C. cano* × *oleraceum*) a szülők között szórványosan md; a) *f. haplophyllum* Borb. és b) *f. pinnatum* Borb. csak a levél alakjában különböznek.
C. Siegertii Schult. (*C. subcanum* × *rivulare*) nedves réten Bk, Léka; b) *f. monocephalum* Borb. előbbivel.
C. Castriferrei Borb. (*C. supercano* × *rivulare*) Nussg, Rh.
 ** *C. palustri-rivulare* Naeg. nedves réten Wb.
 ** *C. Austro-Pannonicum* Simk (*C. cano* × *Pannonicum*) a Buckel gesztenyésben Kg.
 ** *C. Linkianum* Löhr. (*C. Erisithales* × *Pannonicum*; *C. subalpinum* Waisb. I. (BVFl), non Gaud) u. o. Kg.
 ** *C. Waisbeckeri* Simk. (*C. subpannonico-Erisithales*) közelebb áll az *Erisithales*hez; fészkei számosak, sárgák, de nem csüngők, a levelek szárnyacskaí rövidebbek mint az *Erisithales*nél. 1890. Aug. 15-én találtam a Buckel gesztenyésben Kg-en, több példányban.
Lappa officinalis All. a) *var. major* Gärtn. gázos helyeken md; b) *var. minor* DC. u. o. c) *var. tomentosa* Lam. u. o.
Serratula tinctoria L. hegyi réteken és erdőkben md.
Lampsana communis L. utszélén md.
Cichorium Intybus L. u. o.
Leontodon autumnale L. réteken utszélén md.
L. hastilis L. a) *var. glabratus* Koch. u. o. b) *var. hispidus* L. u. o.
Picris hieracioides L. utszélén, bokros helyeken md.
Tragopogon orientalis L. réteken md.
 * *T. major* Jacq. szőlőmesgyéken Rh bőven.
Scorzonera humilis L. a) *var. angustifolia* Neilr. nedves réten A.-Szén, Bk, Bkó, bőven; b) *var. latifolia* Neilr. gesztenyésekben Kg, Czák; c) ** *var. ramosa* Neilr. u. o. de ritka, kasztajjai simák.

- S. hispanica* L. Kg gesztenyéseiben (BVFl); nem láttam, talán az előbbinek c) alakja.
Podospermum laciniatum L. a kőfejtőnél Bkó (BVFl).
Hypochaeris radicata L. erdőszélén mesgyéken md., de szórványosan.
H. maculata L. gesztenyésekben Kg, Czák, Bk, Rőt bőven.
Taraxacum officinale Wigg. utszélén réteken md; b) *var. paludosum* Scop. nedves réteken md; c) *var. leptcephalum* Reichb. u. o. Rőt, Vör; d) * *var. corniculatum* Kit. száraz legelőkön Kg, Hr, Bk.
Chondrilla juncea L. mesgyéken Vith, Rh.
 ** *Willemetia stipitata* Jacq. (*W. apargioides* Less. Cass.) süppedékes réten H.-Üv, hol 1889-ben találtam, bőven nő. Eddig Magyarországból csak ezen biztos lelhelye ismeretes; Dr. Borbás azon állítása, (Oest. bot. Zeits. XL. 463. l.) hogy azt Majer Pécs m. is szedte, tévedésen is alapulhat, a mennyiben az ott szedett növény nem *Willemetia* volt és Dr. Borbás azt alig látta.
Prenanthes purpurea L. a kgi hg erdeiben.
Lactuca muralis L. u. o.
L. saligna L. utszélén, kőfejtőknél, az Őzkutnál Kg, itt 1 $\frac{1}{2}$ meternyi, dusan elágazott példányokban, Czák, Rh, V.-Had, Rend Bkó.
L. Scariola L. utszélén, bokrokban md.
Sonchus oleraceus L. művelt talajon md.
S. asper Vill. u. o. b) *var. pungens* Bisch. u. o.; szórványosan.
S. arvensis L. vetésekben md; b) ** *var. major* Neilr. Pog.
 * *S. uliginosus* M. Bieb. nedves réten Bk; b) ** *f. major* m. szára 90—120 Cm. magas, számos 4—4.5 Cm. átméretű fészkekkel, melyek nyelei simák, pikkelyein elszórtan áll egy-egy mirigy-szőr.
Crepis rhoeoedifolia M. Bieb. száraz lejtőkön Kalkg Kg, Budi Rh.
 * *C. setosa* Hull. a Lupi szántókon Kg.
C. biennis L. réteken md. b) *f. lacera* Wimm et Gr. u. o.; c) *f. runcinata* Wimm et Gr. u. o.
C. tectorum L. szántókon falakon md.
C. virens Vill. szántókon mesgyéken md és pedig mint a) ** *f. dentata* Bisch. szántókon Kg; b) *f. runcinata* Bisch. mesgyéken, szántókon; ez a közönséges alak; c) ** *f. pectinata* Bisch. a Gyöngyös partján Kg.
C. praemorsa Tausch. hegyi réteken, a kgi hg területén; b) *f. leiophylla* Borb. u. o. előbbivel.
C. paludosa Moench. nedves réteken md.

- Chlorocrepis staticifolia* Vill. vizmocsáros árkokban, palaköves talajon a Budihegyen Rh, a Marigraben lejtőjén Léka, Ment, Bkó (Hasel); az első két helyen bőven.
- Hieracium Pilosella* L. mesgyéken réteken md; b) ** var. *Peleterianum* Merat. az Abláncz árok elején Kg; c) ** var. *niveum* Müll. u. o.
- H. bifurcum* Aut. a) var. *fallacinum* Schultz. mesgyéken md; b) ** var. *basi-furcatum* m. a levelek alsó lapja fehér, molyhos, felső lapja hosszú szórón kívül számos csillaghajjal van ellepve és ettől szürkés szinezetet nyer; szára rövid 6—7 Cm. magas és vagy egyszerű vagy két többnyire a tövénél elválló ágra oszlik egy-egy fészekkel; fészkei aprók; nő a Steinh. Vör. 850 m. m. Szerpentin talajon; c) var. *seminiveum* Borb. utszálen Vágod, hegyi réten Léka; d) ** var. *Hungaricum* Simk. szőlőmesgyéken Kg; e) var. *Bitense* Schultz. mesgyéken md; f) var. *pilosellinum* Schultz. hegyi füvesekben, Satzenriegel Rh, Bkó, Vör; g) ** var. *cinerascens* m. hosszú lándzsás leveleinek alsó lapja gyapjas, fehérés szürke, felső lapja hosszú szórón kívül csillaghajjal van ellepve ettől szürkés, színű; 25—30 Cm. magas szára többször ketté ágazott, 2—4 (2—2½ Cm. átmertü) fészekkel; nő a Steinh. Vör, 850 m. m. Szerpentin talajon bőven.
- H. auriculaeformis* Fr. (*H. Auricula* × *Pilosella*) a klastromi erdő szélén Kg.
- ** *H. Cretzianum* Simk. (*H. Auricula* × *Bauhini*) u. o.
- H. Auricula* L. mesgyéken réteken md; a kgi közlegelőn nagy részt egy fészkü.
- H. praealtum* Vill. erdőszálen a Vith; b) ** var. *obscurum* Reichb. hegyi réten Pog.
- H. Bauhini* Schult. mesgyéken erdőszálen md; b) var. *sublongisetum* Borb. u. o. Kg; c) ** var. *setosum* Koch. a Szabó-hegyen Kg.
- ** *H. bannaticum* Heuff. a Steinh. Vör.
- H. collinum* Gochn. a Kienh. Bkó.
- H. cymosum* L. erdei vágásokban Bkó, Vör.
- ** *H. polyotrichum* Wimm. a Steinh. Vör.
- H. murorum* L. a kgi hg erdeiben; b) var. *silvaticum* L. u. o.; c) var. *medium* Jord. az Özforrásnál Kg, Hr, Bkó; d) var. *subcaesium* Fr. V.-Had. Bkó; e) ** var. *microcephalum* Üecht. a hosszúárokban Vel.
- H. vulgatum* Fr. a kgi hg erdeiben; b) var. *maculatum* Cel. az alsó erdőben és a kalváriahegyen Kg, Sz.-Üv.
- H. boreale* Fr. a kgi hg erdeiben; b) var. *chlorocephalum* Üechtr.
- H. sabaudum* L. (*H. autumnale* Gris) erdei vágásokban Kg, Rót.
- H. tenuifolium* Gost. u. o. Kg, Hr, Léka, Bk.
- H. barbatum* Tausch. (*H. sessiliflorum* Friv.) a Talár erdőben Kg, a hosszúárokban Vel, Bkó.

- H. racemosum* W. Kit. erdőszálen és vágásokban Kg, Czák, Vel.
- H. styriacum* Kern. u. o. Kg, Vel.
- H. umbellatum* L. a) ** var. *serotinum* Host. u. o. md.; b) var. *stenophyllum* Wimm. et Grab. a klastromi erdőben Kg; c) ** var. *Welandi* Heuff. erdőszálen Kg; d) ** var. *aliflora* Host. u. o. Markgraben Kg, Pog; e) ** var. *Lactaris* Bert. réteken Kg, Pog. —
- Dr. Borbás Vasm. Fl.-ban a vidékről még felsorolja következő fajokat; *H. murorum* var. *parvifrons* Borb. Bkó; *H. vulgatum* var. *fastigiatum* Fr. Bkó; *H. Castriferrei* Borb. Kg, Rót, Léka; *H. tridentatum* Trin. Bkó; *H. boreale* var. *brevifrons* Borb. Kg; *H. melanocalathium* Borb. Kg; *H. racemosum* var. *peracutum* Borb Kg; *H. umbellatum* var. *flaccidifolium* Borb. Kg.

Ambrosia-félék. Ambrosiaceae.

- Xanthium strumarium* L. gazos helyeken md; Lékán tul Pörg-ben is.
- X. spinosum* L. u. o.

Csengetyűke-félék. Campanulaceae.

- Jasione montana* L. a Klausen erdő szélén Kg, Rót, Vel; b) * var. *major* Koch. az alsó téglavetőnél Kg.
- Phyteuma orbiculare* L. gesztenyésekben és erdőszálen Kg, Rót, F.-Szén.; b) ** var. *fistulosum* Reichb. a Szabóhegyen Kg, a hosszúvölgyben Vel.
- ** *P. austriacum* Beck. a Steinh.-en Vör.
- P. spicatum* L. a kgi hg erdeiben.
- Campanula rotundifolia* L. a kgi hg sziklás helyein; b) ** var. *lancifolia* Koch. sziklán Hr.; c) var. *tenuissima* Borb. a N. és Kis-Plisahegyen, Bkó, Ó-Had.
- C. Bononiensis* L. mesgyéken Kalkg Kg, Bk, Per.
- C. rapunculoides* L. művelt talajon md.
- C. Trachelium* L. erdős, bokros helyeken Kg, Rót; b) var. *urticaefolia* Schm. u. o. md; vidékünkön ez a közönséges alak.
- C. patula* L. réteken md; b) ** f. *albiflora* erdőszálen Hr.
- C. persicifolia* L. a kgi hg erdeiben; b) var. *eriocarpa* Koch. u. o.
- C. Cervicaria* L. u. o.
- C. glomerata* L. mesgyéken és erdőszálen md; b) ** f. *farinosa* Andr. a Kienh. Bkó; c) ** f. *elliptica* Kit. nedves réten Bk.
- Specularia Speculum* L. Vetésekben Kg, Dor, Czák, Vel.
- Adenophora infundibuliformis* DC a Vörösföld köfajtóje alatt Kg; gesztenyéseinkben ujabban nem találtam; b) ** f. *angustifolia* m. keskeny lándzsás levelein kívül, szűkebb, rövidebb águ bugája is megkülömbözteti a tőalaktól.

Buzér-félék. Rubiaceae.

- Galium Cruciata* L. mesgyéken, réteken md.
G. glabrum L. (*G. verum* Scop) erdőkben, hegyi füvesekben md.
 * *G. pedemontanum* All. az Abláncz árokban Kg, Saál Körmend m.
G. tricorné With. vetésekben Kg, Czák.
G. Aparine L. kerítésekben md; b) *var. infestum* W. Kit. (*G. Vaillantii* DC.) gazos helyeken, Kg, Léka, Bkó.
G. parisiense L. vetésekben, kőfejtőknél Kg, Rőt, Rend, Czák, Vith.
 b) *var. anglicum* Huds. a közlegelőn Kg, Rump.
G. uliginosum L. a sintérréten Kg, nedves réten Lant.
G. palustre L. vizenyős helyeken md; b) *var. glabrum* Neilr. u. o.
G. rotundifolium L. fenyveserdőkben, az alsó erdőben Kg, Rőt, Hr, Léka, Bkó.
G. boreale L. erdőszélen, gesztenyésekben md; b) *var. intermedium* Koch. szőlő mesgyéken Kg; c) ** *var. hyssopifolium* Hoffm. Kalkg. és az alsó erdőben.
G. verum L. mesgyéken réteken md; b) ** *var. pallidum* Cel. a Kálvária hegyen Kg, Pog.
G. silvaticum L. erdőkben md.
G. Mollugo L. réteken, bokrokban md; b) *var. elatum* Thuill. kerítésben Rh.
G. erectum Huds. bokros helyeken Kg, Rőt, Léka (BVFl.)
G. ochroleucum Wolf. szántó mesgyén Kg, Bd.
G. silvestre Poll. a) *var. scabrum* Jacq. erdőszélen md.; b) *var. glabrum* Schrad. u. o.
G. Austriacum Jacq. a) *var. nitidum* Neilr. Kalt. (BVFl); b) *var. hirtellum* Borb. Vör. (BVFl).
G. anisophyllum Vill. a Steinh. Vör, Bkó, N.-Plisa.
G. Hercynicum Weigl. füves lejtőkön Vör.
Asperula arvensis L. vetésekben Kg, Czák, Sz.-Üv, Rump; ritka;
 b) *f. albiflora* Borb. Rump, (BVFl.)
A. odorata L. a kgi hg erdőiben.
 ** *A. tinctoria* L. a Satzenriegelhegyen Rh.
A. cynanchica L. utszélén md.
A. glauca L. (*A. galioides* M. Bieb.) száraz, sziklás helyeken, a kgi hg területén.
Sherardia arvensis L. szántókon md.

Lonicera-félék. Lonicereae.

- Lonicera Caprifolium* L. cserjékkel benőtt széles mesgyén, az alsó téglaszinnél Kg-en, 100-nál több cserjében diszlik; de taláram szép virágzó példányait még 3—4 amattól távol eső bokros helyen is; kétségtelenül vad.

Viburnum Lantana L. u. o. szinte közel 100 példányban nő és gyümölcsöt érlel; úgy mint előbbiről, ezen növényről is áll, hogy itten vadon nő és nincsen ültetve.

- V. Opulus* L. erdőszélen md.
Sambucus Ebulus L. utszélén md.
S. nigra L. kerítésekben md.
S. racemosa L. a kgi hg magasabb erdőiben.

Olajfa-félék. Oleaceae.

- Ligustrum vulgare* L. cserjékben md.
Fraxinus excelsior L. erdőkben, a szép nyírfa felé Kg, az Ikó alatt Vel.

Billing-félék. Apocynae.

- Vincetoxicum minor* L. erdőszélen Klausen Kg, Rőt, Hr.

Krepin-félék. Asclepiadeae.

- Vincetoxicum officinale* Moench. bokros helyeken md.
V. luteum Bartl. Kg gesztenyésein (BVFl.)

Tarnics-félék. Gentianeae.

- Gentiana cruciata* L. bokros helyeken a Dor-i uton és a vörös földnél Kg, Ó-Had, Léka, de kevés.
G. asclepiadea L. a kgi hg erdeiben, bőven.
G. Pneumonanthe L. a vörös földnél és gesztenyésekben Kg, Szerd, Bozsok; b) ** *var. elliptica* Kl. et Richt. nedves réten Bk.
 ** *G. verna* L. hegyi réten Vör. 600 m. m. (Piers 1889) Kupfalva kupján (magam 1891); b) ** *var. angulosa* Walb. hegyi réten Kalt. Edeh, 600 m. m.
 ** *G. Austriaca* A. et J. Kern. nedves réten Bk.
 ** *G. Sturmiiana* A. et J. Kern. (*G. germanica* Waisb. I. Freh II.; *G. austriaca* BVFl. p. 208 pro parte) gesztenyésekben Kg, Rőt, Czák; bőven.
 ** *G. Rhetica* A. et J. Kern. (*G. austriaca* BVFl. pro altera parte) erdőszélen Bkó, Vör.
G. ciliata L. a vörösföldnél Kg.
Erythraea Centaurium L. a kgi hg erdeiben; b) *var. albiflora* Neilr. Czák, Kg.
E. pulchella Sw. nedves helyeken Kg, Dor, Töm.
Menyanthes trifoliata L. süppedékes réten Lant, Bk.

Ajakosok. Labiatae.

- Mentha mollissima* Borkh. a Gyöngyös partján Kg, Bk.
M. Brittingeri Op. nedves, bokros helyeken Kg, Rh, Vel, Bkó.

- M. candicans* Cr. árokparton md.
M. cuspidata Op. gazos helyen Kg, patak partján Töm.
 ** *M. Skofitziana* Kern. nedves réten Rh.
 ** *M. nepetoides* Lej. csermely partján Szerd; b) ** *var. cinerea* Hol. forrásos helyen Vel,
M. aquatica L. vizárkokban md; b) *var. glabrata* Koch. u. o. Dor;
 c) *var. pedunculata* Wirtg. a sintérréten Kg, a mocsvári patakban Per; d) *subspicata* Weihe. az Ózforrásnál Kg.
 ** *M. citrata* Ehrh. vizárkokban Kg.
M. verticillata L. vizárkokban Kg, Rh, V.-Had; b) *var. atrovirens* Host. u. o. Kg, Töm; c) *var. glabra* Koch. az ózforrásnál Kg (BVFL); d) *var. hirsuta* Koch. Rh, (BVFL)
 ** *M. peracuta* Borb. csermely parton Rót.
 ** *M. reversa* Roch. nedves helyen Töm.
 ** *M. subarvensis* Simk. szántó mesgyei Czák, Szerd, Bk.
 ** *M. fontana* Whe. nedves réten Vel.
 ** *M. praticola* Op. u. o. Kg, Rót, Hr.
 ** *M. origanifolia* Host. u. o. Kg, Per, Bk, Rót.
 ** *M. silvatica* Host. erdőszélen Kg.
M. arvensis L. szántókon md.
M. carinthiaca Host. Kg, Vel (BVFL).
M. polymorpha Host. Kg, Vel, Léka, (BVFL).
M. acuta Reichb. Kg, Vel, Hr, (BVFL).
M. Pulegium L. nedves helyeken md.; b) ** *var. villosa* Benth. Rend.
Lycopus Europaeus L. árkokban md.
L. exaltatus L. fil. u. o. Bk.
Salvia glutinosa L. erdőszélen md.
S. pratensis L. réteken md. rendszerint mint *grandiflora*; b) ** *f. parviflora* kétszerte kisebb korollával Kalkg Kg.
S. nemorosa L. mesgyéken és gazos helyeken Kg, Rh.
S. verticillata L. mesgyéken md.
Origanum vulgare L. erdőszélen, bokros helyeken md; b) ** *var. Barcense* Simk. a Talár erdőben Kg; c) *var. chlorophyllum* Borb. I-kőnél (BVFL).
 ** *Thymus ovatus* Mill. gesztenyésekben Kg; b) *var. subcitratus* Schreb. mesgyéken füves lejtőkön md. c) *var. concolor* Schreb. erdőszélen Kg, Hr, Léka, Bkó; d) ** *f. denticulatus* m. levelei mindkét oldalon 2—3 jól kifejlődött foggal; a Mexiko dűlőn Kg.
 ** *Th. Reineggeri* Op. a Steinst.-en Vör.
Th. Chamaedrys Fries. Mexiko Kg, Vel, (Dr. Borbás); b) *var. effusus* Host. utszélen Vág, N-Csó; c) ** *var. pinifolius* Heuff. erdőszélen Bd; d) *var. Kapelae* Borb. köves lejtőn Podg, Rh, Bk.

- Th. Castriferrei* Borb. sziklás helyeken Podg, Bkó.
Th. collinus M. Bieb. mesgyéken a Mexikodűlőn Kg, Rend; b) *var. subhirsutus* Borb. et Braun. u. o. Kg, Rend; c) *var. stenophyllum* Op. Czák (BVFL)
 ** *Th. praecox* Op. sziklás helyen Podg.; b) *var. spathulatus* Op. napos, köves lejtőkön Kg, Rh, Ó-Had, Bkó Vör.
Th. Porcii Borb. mesgyén Svábfalu Kg.
Th. Radzi Borb. füvesekben Kg, (BVFL).
Th. Braunii Borb. u. o. a Steinh. Vör, Kg, Rh, Dor,
Th. Marschallianus Willd. mesgyéken Mexiko Kg.
 ** *Th. Ortmannianus* Op. a Steinh. Vör.
Calamintha acinos S. mesgyéken száraz lejtőkön md.; b) *f. villosius* Borb. u. o. Kg.
C. intermedia Baumg. a hosszúárkokban Vel.
Clinopodium vulgare L. erdőszélen md.; b) *f. villosius* Borb. az alsó erdei vágásban Kg; c) *f. albiflora* (Neitr.) Markg, Kg, A.-Szén.
Melissa officinalis L. mesgyéken Kg, a hosszú árkokban Vel; b) ** *f. grandifrons* m. kétszerte nagyobb levelekkel; bokros helyen Vel.
 ** *Satureja hortensis* L. elvadulva kertfalon Kg.
 * *Hyssopus officinalis* L. a temető falán Rh.
Nepeta Cataria L. mesgyéken, bokrokban Kg, Töm, Rh, Kupf.
N. Pannonica Jacq. u. o. Kg, Czák, Rh, Csajta.
Glechoma hirsuta W. Kit. a Hirschenstein hegyen; Kg-en (Freh II. 28 l.) nem nő.
G. hederacea L. mesgyéken, szántókon md. és pedig mint a) *var. micrantha* Boenn u. o.; b) *var. major* Gaud. u. o.; c) *var. villosa* Koch. u. o.; d) * *var. rubriflora* Borb. Czák.
Melittis Melissophyllum L. a kgi hg erdeiben.
Lamium amplexicaule L. szántókon md.
L. purpureum L. művelt talajon md.; b) *f. albiflorum* (Neitr.) Kg.
L. maculatum L. mesgyéken md.
L. album L. mesgyéken, kerítésekben md.
Galeobdolon luteum Huds. u. o.
Galeopsis Ladanum L. a) *var. latifolia* Hoffm. szántókon md; b) ** *var. latifolia parviflora* Koch. előbbivel Dor; c) *var. angustifolia* Ehr. u. o.; d) ** *var. angustifolia parviflora* Koch. u. o. e) *var. canescens* Schult. u. o.
G. Tetrahit L. erdőszélen és gazos helyeken Kg, Léka, Bkó; b) ** *var. parviflora* Koch. a Benczések kertje m. Kg.
G. pubescens Bess. gazos helyeken Kg, Rh, Bk, Bkó; b) *f. urticaefolia* Tausch u. o. Kg. Vel; c) ** *f. acuminata* Reichb. u. o. Kg; d) *f. setulosa* Borb. Kg, Bkó; e) ** *f. roseiflora* m. pár-

- tája rózsaszínű; a Gyöngyös partján Kg; f) ** *f. flavida m.* partja sárgás fehér, alsó ajakának mind a három karélya veres rajzzal; gazos helyen a lóskolautezában Kg; g) ** *f. parviflora m.* partja kétszerte kisebb, mint a tóalaké; erdei vágásban Pog.
- G. speciosa* Mill. (*G. versicolor* Curt.) a kgi hg erdeiben; b) ** *f. parviflora m.* partjának csöve alig emelkedik ki a kehely csövéből; az alsó rétek szélén Kg; c) ** *f. pallida m.* partja kisebb, halványabb, sárgás fehér, alsó ajakának középső karélya rózsaszínű, erdei vágásban Kg, Pog.
- G. Frehi* Borb. Kg, (BVFL) és *G. flavescens* Borb. Kalt. (BVFL)
- Stachys Germanica* L. mesgyéken legelőkön Szerd., V.-Had, Töm.
- S. silvatica* L. bokrokban és erdőszeleken md; b) ** *f. tomentosa m.* az egész növény, különösen az ágak felső levelei, sűrűen álló puha hajaktól molyhos, szürkellő; mirigy-haj kevesebb mint a tóalaknál. — Külömbözik a (BVFL. 222 l. leirt) var. *pic-notricha* Borb.-tól már az által is hogy nincsenek indaforma oldalágai.
- S. palustris* L. nedves szántókon md.
- S. annua* L. tarlóokban md; Kg-en nagyon bőven.
- S. recta* L. köves, száraz lejtőkön Kg, Szerd, Vel, Rh.
- Betonica officinalis* L. hegyes füvesekben, erdőkben md; b) * var. *stricta* Ait. (B. Danica Mill.) a Buckel gesztenyésben és erdőszeleken Kg; c) var. *glabrata* Koch. Bkó (BVFL); d) ** *f. serotina* Host. az Ablánsz árokban Kg.
- Bolota nigra* L. utszélen bokrokban md; b) ** var. *ruderalis* Fr. u. o. Kg; c) *f. albiflora* L. u. o.
- Leonurus Cardiacus* L. gazos helyeken, a Szt. János hidnál Kg, Rh, Bd.
- Marrubium vulgare* L. utszélen md; de nem bőven.
- Scutellaria galericulata* L. vizek partján Kg, Hr, Léka; szórványosan.
- S. hastifolia* L. vetésekben md.
- Prunella vulgaris* L. réteken, erdei vágásokban md; b) *f. parviflora* Koch. az alsó réten Kg, 1891-ben szedett példányok után.
- P. intermedia* Link. (*P. vulgaris* × *laciniata*) szántó mesgyén Kg, Czák; b) * *f. angustifolia* Borb. az alsó erdőben Kg; alsó ajaka néha fehér.
- P. grandiflora* Jacq. hegyi réteken, erdőszeleken a kgi hg területén.
- P. alba* Pallas és pedig mint a) * *f. integrifolia* (Koch.) a Szabóhegyen Kg; ritka; b) *f. pinnatifida* Koch. (*P. laciniata* L., *P. alba* Waisb. I Freh II) erdőszeleken száraz lejtőkön md.
- ** *P. bicolor* Beck. (*P. grandiflora* Jacq × *laciniata* L.) Günsér gyümölcsösben Kg.
- P. spuria* Stapf. (*P. grandiflora* × *vulgaris*) a Szabóhegyen Kg.
- Ajuga reptans* L. mesgyéken md; b) *f. albiflora* Koch. előbbivel; c) var. *alpestris* Grenli. hegyi füvesekben Kalt. Ikő, Hirschenstein, Vel.

- A. Genevensis* L. mesgyéken erdőszeleken Kg, Rh, Léka, Bkó; néha elágozott; néha rózsaszínű virággal b) *f. roseiflora* (Koch). Parapatits, Rh, Pörg.
- ** *A. hybrida* A. Kern. (*A. super Genevensis* × *reptans*) hegyi réten A.-Szén, Kienh, Bkó.

- Teucrium Botrys* L. erdőszeleken ugarföldön Vel, Vith.
- T. Scordium* L. az alsó réteken Kg, nedves réten Bk bőven.
- T. Chamaedris* L. száraz, köves lejtőkön md.

Vasfü-félék. Verbenaceae.

- Verbena officinalis* L. utszélen, gazos helyeken md.

Érdeslevelűek. Asperifoliae.

- Asperugo procumbens* L. gazos helyen Kg, Bk; ritka.
- Echinopspermum Lappula* Lehm. u. o. és régi falakon Kg, Rh, Ó-Had, Per.
- Cynoglossum officinale* L. ^{mesgyéken md.} elvadulva a Gyöngyös partján (BVFL)
- Anchusa officinalis* L. utszélen mesgyéken md; b) ** *f. parviflora* (Neilr.) u. o.; c) *f. albiflora* (Koch.) u. o; d) ** *f. arvalis* Reichb. u. o.
- ** *A. Italica* Retz gazos helyen a marhavásártéren Kg.
- Lycopsis arvensis* L. szántókon szedtem Bd, Pörg, Vág, Bkó; utóbbi helyeken bőven, *Silene Gallica*-val.
- Nonnea pula* DC. szántókon és mesgyéken Dor, Bk, Rh.
- Symphitum officinale* L. árkokban md.
- S. tuberosum* L. erdőkben md.
- Borago officinalis* L. elvadulva Léka, Kg.
- Cerithe minor* L. mesgyéken md; bőven.
- Echium vulgare* L. utszélen mesgyéken md; b) ** *f. albiflorum* (Koch.) a vörös földnél Kg.
- E. Schifferi* Lang. u. o. Kg, Pog.
- Pulmonaria officinalis* L. erdőkben bokrokban md;
- P. obscura* Dumort. u. o. Kg, Rh, Ikő, Léka.
- P. angustifolia* L. gesztenyésekben és erdőszeleken Kg, Pog, Vel, Röt; b) *f. leucantha* Borb. Kg (BVFL)
- P. Stiriacia* Kern. gesztenyésekben Kg (BVFL)
- P. mollissima* Kern. gyümölcsösökben, kerítésekben Kg; Pog, Vel, Rh.
- Lithospermum arvense* L. vetésekben md.
- L. officinale* L. mesgyéken Kg, Léka, F. és A.-Szén.
- Myosotis palustris* L. nedves réteken md; b) var. *laxiflora* Reichb. Kg (BVFL); c) var. *parviflora* Cd. nedves helyeken Kg, Pog, Bk, Léka.
- M. lingulata* Lehm. nedves helyen Bk (BVFL).

- M. silvatica* Hoffm. réteken md; b) *var. lactea* Boenn. gesztenyésekben Kg, Bk, erdei vágásban Vör.
M. intermedia Link. szántókon md.
M. hispida Schlecht. bokrokban a közlegelőn Kg, Dor, Czák.
M. stricta Link. mesgyéken és legelőkön Kg, Dor, Czák, Hr.
M. versicolor Pers. az alsó erdőben Kg, Dor, Töm.
M. sparsiflora Mik. bokros helyeken, Kalkg. Kg, Pog.

Szulák-félék. Convolvulaceae.

- Convolvulus sepium* L. kerítésekben md. szórványosan.
C. arvensis L. szántókon md; b) ** *var. hirtus* Koch. u. o. Kg, Röt; c) ** *f. angustifolius* u. o. Kg.
Cuscuta Europea L. Luczernán, Csálonon Füzfán md.
C. Epilinum Whe. lenvetésben Sz-Üv. és Háromsátor; itt oly bőven, hogy a lentermés megóvása ezéjából fáradságosan kiszedik.
C. Epithymum L. különbféle növényen md; b) * *var. Trifolü Babingt.* löheren Kg, Dor.

Csucsor-félék. Solanaceae.

- Datura Stramonium* L. gazos helyeken Kg, Dor, Rh, Ó-Had.
Hyosciamus niger L. u. o. Kg, Rh, Léka.
Physalis Alkekengi L. bokros helyeken Czák, Szerd.
Solanum nigrum L. gazos helyeken md.
S. Dulcamara L. vizek partján md.
Atropa Belladonna L. a kgi és Bkői hg erdei vágásaiban.
Lycium barbarum L. mesgyéken, kerítésekben md.

Tákajak-félék. Scrophularineae

- Verbascum Thapsus* L. a felső erdőben Kg, Bkő.
V. thapsiforme Schrad. Csajta (BVFl).
V. phlomoides L. utszálen md; b) *var. australe* Schrad. Rh (BVFl).
* *V. Lychnitis* L. erdőszálen, a hétkuti uton Kg, (1889), Bk (1890).
V. Austriacum Schott erdőszálen md.
V. nigrum L. u. o. és utszálen md; b) *var. paniculatum* Gris. u. o. Röt, Léka, Rh, Vith.
V. phoeniceum L. füvesekben md.
V. Blattaria L. árokparton md; b) *var. blattariiforme* Gris Rh. (BVFl).
Scrophularia nodosa L. árkokon, bokrokban md.
S. alata Gil. (S. Ehrharti Stev) vizárokban md.
Linaria Elatine Mill. szántókon, a Lupi düllön Kg, Dor, Vel, Szerd.
L. spuria Mill. u. o. a bődöshalastói düllön Kg, Dor, Czák, Vel.
L. minor Desf. szántókon, köfejtőnél md.

- L. genistifolia* Mill. mesgyéken, kavicsos helyeken Bk, Rh.
L. vulgaris Mill. mesgyéken, utszálen md.
* *Antirrhinum majus* L. régi várfalon Kg.
A. Orontium L. szántókon md.
Digitalis ambigua Murr. erdőkben md. a) *var. acutiloba* Neilr. az Ó-ház felé Kg; b) *var. obtusiloba* Neilr. Markg. Kg.
Gratiola officinalis L. vizállós helyeken a kethelyi dombon, és a Mexiko vizárokban Kg, Töm, Szerd.
Lindernia pyxidaria All. a tömördi tó partján.
Limosella aquatica L. erdei ut tócsájában az Ó-ház felé találtam Kg-en 1884-ben, de eltűnt, a Bienenhütte m. Bkőn 1885-ben.
Veronica scutellata L. nedves helyeken, az alsó erdei vágásban Kg, Bk, Töm, Nussg. Rh.
V. Anagallis L. vizárokban md; Bkőn is.
** *V. Neireichi* Cel. fide Simk. (V. Kovácsii Borb) gazos helyeken Bkő.
V. Beccabunga L. tócsákban csermelyekben md.
V. montana L. a felső erdő határ útján és a hétforrásnál találtam Kg-en, de ritka; az alsó erdőben Kg-en (Freh II. 36, BVFl. 228 l.) még nem találtatott.
V. Chamaedrys L. bokros helyeken md; b) * *var. pilosa* Sm. erdőszálen Bkő.
V. officinalis L. erdőkben md.
V. Teucrium L. (*V. latifolia* Aut.) erdőszálen, sziklás helyeken Kalkg. és Ó-ház Kg, Vel, Rh, Bkő.
V. prostrata L. száraz lejtőkön legelőkön, md; nem ritka; Kg-en ** *f. albiflora* is.
V. maritima L. nedves réteken Kg, Szerd, Vel; b) ** *f. cordifolia* Wallr. u. o. Vel; c) ** *f. inciso-serrata* Neilr. az alsó réteken Kg.
V. spicata L. erdőszálen, legelőkön md; b) *var. orchidea* Cr. u. o. Kg, Rend. Vel; c) *var. nitens* Host. Kg (BVFl).
V. serpyllifolia L. nedves füvesekben md; b) *var. neglecta* Schm. Parapatits Kg.
V. arvensis L. réteken md.
V. verna L. a közlegelőn Kg, a Kálvárián Léka, a köfejtőnél Czák.
V. triphyllos L. szántókon md.
V. Persica Poir művelt talajon md.
V. opaca Fr. szántókon Kg, Vel, Rh.
V. polita Fr. gazos helyeken Kg, Léka, Bkő.
V. hederifolia L. u. o. és szántókon md; b) * *var. Lappago* Schr. szántón Kg, Bk.
Euphrasia Rostkowiiana Hayne. nedves réteken md; b) *minoriflora* Borb. u. o. Pörg, Rh, Bkő.
E. stricta Host. hegyi réteken erdőszálen md; (b ** *f. minoriflora* száraz lejtőn Vel; c) *var. perincisa* Borb. erdőkben Czák, Vel, Rh.
E. Odontites L. nedves, gazos helyeken md.

- E. lutea* L. hegyi réteken Kalkg. és Kálvária Kg, Bk.
Rhinantlus minor Ehr. réteken md; b) ** *var. fallax* Koch. hegyi réteken Kg, Podg.
R. major Ehr. füvesekben Létér, Bkó.
R. Alectorolophus Poll. vetésekben, réteken Rót, Léka, Pörg, Rh, Vör.
Melampyrum cristatum L. erdőszele, a lövölde m. Kg, Dor.
M. arvense L. szántókon md.
M. barbatum W. Kit. u. o.
M. nemorosum L. erdőszele, hegyi réteken md.
M. commutatum Tausch. (*M. pratense* L.) a kgi hg erdeiben; b) *f. angustifolia* Neitr. (*var. angustifolia* Borb.) u. o. Bkó.
M. silvaticum L. erdőkben Vör (BVFl.), nem találtam, talán az előbbinek b) alakja.

Szádor-félék. Orobanchaeae.

- Orobancha ramosa* L. kenderföldéken Kg, Rót, Vel, Ó-Had.
O. rubens Wallr. a) *f. condensata* Br. et Hal. Luczernán V-Had, Kg; b) * *var. Bueckiana* Reichb. (*O. flava* Baumg.) hegyi réteken Kg, Czák; c) *var. pedantha* Borb. Kg (BVFl.)
O. cariophyllacea Sm. gesztenyésekben Kg.
O. gracilis Sm. száraz füvesekben Kg, Rh, Léka, Bkó.
O. major L. a vörösföldnél Kg (BVFl.)
O. rubra Sm. (*O. Epithymum* DC) a tömördi tó m. Rh, Kg; b) *f. minoriflora* Borb. Kg és Czák gesztenyéseiben.
Lathraea squammaria L. erdőkben Kg, a vár alatt Lékán. bőven.

Rencse-félék. Utricularieae.

- Pinguicula vulgaris* L. süppedékes réten Bk, Kahle Greut és Nussg. völgyben Rh; Bk-on bőven; valamint itt, úgy Rh-on is szépen diszlik, egy egy 4—6 virágot hajt és termést is érlel. (v. ö. BVFl. 231 l.)

Kankalin-félék. Primulaceae.

- Primula acaulis* L. réteken gyümölcsösökben md, Oktober—Novemberben ismét, az az tulajdonképpen már virágzik, mert véleményem szerint ez a jövő tavaszi virágzásnak elkorázott kezdete, mely, a mint a hó tavaszkor megy, folytatódik.
P. brevistyla DC. (*P. subacaulis* × *officinalis* Kern. *P. elatior* Waisb. I pro parte, Freh II non Jacq.) ritka; néhány szálát én szedtem a sintérréten Kg. néhányat Freh tanár ur Czeke rétyén Kg; ugyanazon lelhelyen ismételve nem volt szedhető.
P. officinalis L. az alsó réteken Kg, Luk; elég bőven.
 ** *P. Pannonica* A. Kern. (*P. elatior* Waisb. I pro parte; *P. officinalis* BVFl. pro parte) füvesekben, bokros, kavicsos helyeken Gyöngy. Bkó, Vör, bőven.

- Cyclamen Europaeum* L. a kgi hg erdeiben.
Lysimachia vulgaris L. vizek m. md.
L. punctata L. bokros helyeken md.
L. Nummularia L. nedves füvesekben md.
Centunculus minimus L. a közlegelőn és az alsó erdő vágásában Kg.
Anagallis arvensis L. szántókon md.
A. coerulea Schreb. u. o. és legelőkön Kg, Szerd, Czák.

Erika-félék. Ericaceae.

- Calluna vulgaris* L. erdőkben md.; fehér virággal is.
Vaccinium Myrtillus L. a kgi hg erdeiben; b) ** *var. leucocarpum* Hausm. az előbbivel, de ritka.
V. Vitis Idaea L. a Zeiger hegyen Kg, Rh.

Körtike-félék. Pirolaceae.

- Pirola rotundifolia* L. a kgi hg erdeiben; a kgi alsó erdőben oly tömegesen lép fel, hogy terjedelmes (több méternyi) pázsitokat képez, melyek kora tavasszal fényes sötétzöld levelek által, később az azokból emelkedő virágfürtökkel a szemet gyönyörködtetik.
Pirola chlorantha Sw. az Ó-házi erdőben (Freh).
 ** *P. media* Sw. az alsó erdőben Kg.
P. minor L. a kgi hg erdeiben, szórványosan.
P. secunda L. erdőkben, bőven az alsó erdőben Kg, Rh.
P. umbellata L. az alsó erdőben Kg, de kevés.
P. uniflora L. az alsó erdőben Kg, szinte kevés számban.

Monotropeae.

- Monotropa Hypopitys* L. *var. hirsuta* Roth. (*M. Hypopitys* Waisb. I. Freh II. *M. Hypopitys* L. és *Hypophegea* Wallr. BVFl.) a felső erdőben Kg, a Kienh. Bkó. Egészen kopasz nincsen.

Ernyősek. Umbelliferae.

- Eryngium campestre* L. árokparton, legelőkön Kg, Dor, Rh, Bd.
Sanicula Europaea L. a kgi hg erdeiben.
Astrantia major L. erdőszele. gyümölcsösökben md.; b) *var. involucrata* Koch. gesztenyésekben Kg, Rót.
Aegopodium Podagraria L. bokros helyeken md.; b) *f. rubriflora* Borb. Rh. Édeh, (BVFl.) — Ide tartozik *Tommasinia verticillaris* Waisb. I. 19, BVFl. 235 l. és *Laserpitium verticillatum* Freh II. 23. l.
 * *Apium graveolens* L. elvadulva Bkó.
 * *Petroselinum sativum* Hoffm. gazos helyeken Kg.

- Falcaria Rivini* Host. szántókon md. Létéren is.
Carum Carvi. réteken md.; b) ** *f. rubriflora* (Neilr.) Rh, (Piers).
Pimpinella Saxifraga L. mesgyéken, réteken md; b) *var. dissectifolia* Wallr. mesgyéken Kg.
P. magna L. erdőszélen bokrokban md; b) *var. rubra* Hoppe. Vör.
Berula angustifolia M. et Koch. vizárokban, Rh, Bk, V-Had.
Bupleurum falcatum L. erdőszélen Hr-Léka az ut m., a Lachmund szőlő m. Röt.
Oenanthe fistulosa L. vizárokban az alsó réten Kg, a mocsvári patakban Per.
Oe. Phellandrium Lam. u. o.
Seseli glaucum L. köves, sziklás helyeken Szerd, Vel, Rh, Ó-Had.
S. annuum L. mesgyéken, erdőszélen md.
Libanotis montana L. sziklás helyeken Kalkg. és Ó-ház Kg, Rh, A.-Szén.
Aethusa Cynapium L. művelt talajon, gazos helyeken md; b) ** *var. agrestis* Wallr. tarlókon md; c) * *var. elatior* Döll. (A. cynapoides M. Bieb.) gyepeken Kalkg, Kg.
Foeniculum officinale L. elvadultan Kg,
Selinum Carvifolia L. erdőszélen, nedves helyeken md; b) ** *f. ochroleucum* m. sárgás virággal, az Abláncz árokban Kg; c) ** *f. rubriflorum* m. u. o. és Pog.
Angelica silvestris L. nedves réteken, vizpartokon md; b) *f. rubriflora* Borb. Edeh.
A. montana Schleich. u. o. Kg, Pog; b) *f. roseiflora* Borb. Bkó.
Peucedanum Chabraei Reichb. erdőszélen, mesgyéken md.
P. Cervaria L. hegyi réteken, erdőszélen md.
P. Oreoselinum L. u. o. md.
Anethum graveolens L. elvadulva Kg.
Pastinaca sativa L. réteken md.
P. opaca Bernh. *f. stenocarpa* Borb. a mézskálháknál Léka (BVFl).
Heracleum Sphondylium L. bokros helyeken, réteken md; b) ** *var. angustilobatum* Neilr. u. o. Kóp; c) *f. chloranthum* Borb. mesgyéken Kg, Dor; d) * *f. macranthum* Borb. u. o. e) ** *f. rubriflorum* (Neilr.) Bkó.
Laserpitium latifolium L. erdőszélen Kg, Bk, Rh; b) ** *var. glabrum* Cr. a Buckel gesztenyében Kg.
L. Pruthenicum L. erdőszélen és gesztenyésekben Kg, Röt, Dor; b) *var. glabratum* Koch. a Buckel gesztenyében Kg.
Daucus Carota L. réteken md; b) ** *f. roseiflorus* (Neilr.) mesgyén Kg.
Caucalis daucoides L. szántókon Bk; ritka.
Torilis Anthriscus Gmel. (T. infesta Freh II, BVFl. p. 237 pro parte) kerítésekben, bokros helyeken md. — T. infesta L. Jánosházán hol magam szedtem, és Csöngén, hol Piers őrnagy ur szedte, bőven terem; Kg vidékén nem találtuk.

- Anthriscus Cerefolium* L. kerítésben a Kallónal és a Gubacsmalomnál Kg, Rh.
A. vulgaris Pers. a temető falánál Kg, gazos helyeken Szerd. Nemes-Csoó, Rh, bőven.
A. silvestris L. bokrokban, réteken md; b) *var. alpestris* Wimm. et Grab. a felső erdő árnyas helyein, a Stajerházaknál, Kg, Hr, Vör.
Chaerophyllum temulum L. utszélen Kg.
Ch. aureum L. Kalt. (Woloszczak in BVFl.)
Ch. Cicutaria Vill. a Pálkut m. Léka, A.-Szén, Vel, Gyöngy, Ment; b) *f. roseum* Koch. H.-Üv. bőven, Ikó.
Ch. aromaticum L. mesgyéken, csermely parton Kg; bőven.
Conium maculatum L. gazos helyeken md; Kg-en tömérdek.
Pleurospermum Austriacum Hoffm. Markg. Kg, Rh, Ikó.
Bifora radians M. Bieb. vetésben, vasuti töltésen Kg; ritka.
* *Coriandrum sativum* L. gazos helyen elvadulva, Kg.

Aralia-félék. Araliaceae.

- Adoxa moschatellina* L. berkekben, kerítésekben Kg, Dor, Röt, Léka.
Hedera Helix L. a kgi hg erdeiben; elég bőven, de rendszerint virágtalan.

Somfa-félék. Corneae.

- Cornus sanguinea* L. ligetekben, erdőszélen md.
C. mas L. Kg, Vith (BVFl.); vadon nem láttam.

Fakan-félék. Loranthaceae.

- Viscum album* L. gyümölcs és nyár-fákon Kg, Röt, Szerd. A- és F.-Szén itt különösen körtéfékon bőven; N. Szt.-Mihály-Felső-Eőr. Pinus silvestris-en sem ritka; (v. ö. BVFl. 238 l.)
Loranthus Europaeus L. tölgyfákon Kg, Röt, Pog.

Pozsga-félék Crassulaceae.

- Sedum maximum* Sutt. a kgi hg erdeiben és sziklás helyein.
S. album L. régi falakon, sziklákon Kg, Rh, Kóp, Bkó.
S. acre L. köves talajon, falakon md.
S. sexangulare L. u. o.
S. anopetatum DC. régi falakon, kertfalakon és a temetőfalán Rh, V.-Hádzs. — Több egymástól távol eső helyen szépen szlik és terjed; ha valaha ültetve lett úgy határozottan meghonosodott.
Sempervivum tectorum L. háztetőkön Kg, Dor, Vel, Hr.

Adenophorum Borb.

S. hirtum L. (*S. hirtum* et *soboliferum* BVFl 238) sziklákon Satzenriegel Rh, Bkő, a Nagy-Plisán — Szt.-Lászlóhegy és Kis-Plisán — Gaisriegel; utóbbi 3 helyen Szepentinen. — A Kis- és Nagy-Plisahegy Szepentin törmelékén nagy terjedelemben növő és bőven virágzó *S.* valamint egymás közt nem mutatlényeges eltérést úgy a Bkői Szepentin szikláit lakó *S.*-al is megegyez, mely utóbbit Dr. Borbás is VFl.-ban *S. hirtum* alatt nevez, pedig kelyhe ennek is mirigyes pillás és egyéb részeiben is mirigyszőrös, ide kellett tehát vonnom az általa VFl.-ban 238-ik l. felállított *S. adenophorum*-át, annál is inkább, mert maga sem említ a Plisa hegyekről második alakot; különben Dr. Borbás leírásának, melyet a *S. adenophorum*-ról nevezett helyen adott a Plisa hegy *S.*-ának silány példánya képezhetette tárgyát, mert mult évben a N.-Plisán számos, 15—20 Cm. magas, virágzó *S. hirtum* példányt szedtem 15—20 kifejlett virággal, a mi a Dr. Borbás leírásában jelzett gyenge növényvel nem egyez; egyébiránt ily gyenge példányokban sem volt hiány. *S. soboliferum* Sims. sziklákon Rend, Hr.

Kőtör-félék. Saxifrageae.

Saxifraga tridactylites L. sziklás helyeken Kalkg, és Ó-ház Kg, Vith, Rh, Bkő.
S. bulbifera L. réteken a kgi hg területén md.
Chrysosplenium alternifolium L. a kgi hg forrásos helyein.

Ribiszke-félék. Ribesiaceae.

Ribes Grossularia L. a kgi hg magasabb részében, sziklás helyeken szórványosan; b) *var. acerosum* Borb. a Hermannkutnál Kg.

Szирonták-félék. Ranunculaceae.

Clematis Vitalba L. kerítéseken md.
C. recta L. erdőszélen, hegyi réteken Kg, Vel, Hr.
Thalictrum glaucescens Willd. bokros helyeken md.
** *Th. Barthii* Schur. u. o. és erdőszélen Kg, Szerd.
** *Th. Jacquinianum* Koch. a Kálváriahegyen Kg.
** *Th. flexuosum* Bernh. a Szebold erdő szélén Kg.
Th. elatum Jacq. u. o. Kg.
Th. collinum Waltr. erdőszélen Kalkg. Kg, Rh.
Th. nigricans Jacq. vizárokban és nedves réteken, a Klausen m. Kg, Szerd.; b) *var. angustisectum* Neir. u. o. Kg, Pöse.
Hepatica triloba Chaix. a Lékai vár alján nyugat felé.
Pulsatilla pratensis Mill. a) *var. micrantha* Beck. Kalkg. Kőszeg, Pog, Rh; b) * *var. macrantha* Beck. (P. montana Hoppe) hegyi füvesekben Czák, Bk; c) ** *var. purpureiflora* m. a micrantha csoportból, vörös virággal; gesztenyésben Vel

Helleborus viridis L. a Stajerházaknál Kg, jelenleg már nem található.
H. dumetorum W. Kit. u. o. szinte kiveszett, füves kertekben Kg néhány szál; Sámfalván tömérdek nő.
Isopyrum thalictroides L. a Gyöngyösparton Kg, a klastromi erdőben, Léka.
Nigella arvensis L. vetésekben md; b) ** *var. tuberculata* Gris. tarlóban Kg; deres zöld levelekkel
Aquilegia vulgaris L. gyümölcsösökben és hegyi réteken Kalkg. Kg, Rh, H.-Üv; több színben.
Delphinium Consolida L. vetésekben md!
Aconitum Vulparia Reichb. a) *var. Pthora luteum* Reichb. a Dreieckstein m. Kg, Ikő (BVFl.) b) ** *var. cynoctonum* Reichb. a Hermannkut felett Kg, a hosszú árokban Vel, Nussg. Rh.
Actaea spicata L. a kgi hg erdeiben.

Borbolya-félék. Berberideae.

Berberis vulgaris L. bokros helyeken, kerítéseken Kg, Rót, Dor.

Mák-félék. Papaveraceae.

Papaver Rhoeas L. vetésekben md.
P. Argemone L. u. o. és mesgyéken md.
P. dubium L. u. o. Kg, Pog.
P. somniferum L. elvadul an Rót.
Chelidonium majus L. gazos helyeken md.
Corydalis cava Schw. et Körte ligetekben, kerítéseken, Kalkg, Kg, Pog, Szerd, Vel; b) * *f. albiflora* Kit. előbbivel; külön is Bk.
C. solida Sw. bokrokban Kg, Rót, Hr.
Fumaria officinalis L. gazos helyeken, szántókon md.
F. prehensilis Kit. u. o. Rh. (BVFl.)

Keresztesek. Cruciferae.

Turritis glabra L. erdőszélen és mesgyéken md.
Arabis Turrita L. az Ó-háznál, a Szabóhegyen és a Vörösföldnél Kg.
A. hirsuta Scop. sziklás helyeken Kg, Vel, Rh.
A. sagittata DC. a hosszúárok nyugati lejtőjén és a Vith Vel, Bkő
A. Thaliana L. réteken md.
Cardamine hirsuta L. a marhavásártéren Kg, a Lékai vár nyugati lejtőjén; kevés.
C. pratensis L. a) *var. parviflora* Neir. (C. Hayneana Welv.) nedves réteken md; b) *var. grandiflora* Neir. u. o. az alsó réteken Kg; c) *var. dentata* Schult u. o.

- P. grandis* Wend. száraz lejtőkön Kalkg. Kg, Czák, Rh, Ó-Had ;
b) ** *f. auricoma* Pritzel. hosszú szórózete az élő növényen is sárgás, a Satzenriegl-hegyen Rh.
** *P. Petteri* Beck. (*P. pratensis* × *Grandis*) a hosszúárokban Vel.
Anemone silvestris L. Pog, Edeh, „Rödlshöhe“ Vör.
A. nemorosa L. ligetekben erdőszélén md ; b) ** *f. rosea* Peterm. a Gyöngyös partján Kg.
A. ranunculoides L. bokrokban, csermely m., a Szebold erdő szélén, az Ó-háznál Kg, Pog, Szerd, Ikó.
Adonis aestivalis L. szántókon md ; b) * *f. citrina* Hoff. u. o. Kg.
A. flammea Jacq. u. o. Kg.
Ranunculus paucistamineus Tausch. az Abláncz árokban Kg, a Tömördi tóban, a mocsári pataokban Per ; b) *f. terrestris* Reichb. (*R. aquatilis succulentus* Waisb. I.) a Tömördi tó szélén ; c) * *f. Drouettii* F. Schultz. vizárókban az alsó réten Kg.
R. Flammula L. vizenyős réteken md. ; b) ** *f. parviflorus* m. kétszerte kisebb virággal az Abláncz árokban Kg.
R. Ficaria L. berkekben, füvesekben md.
R. auricomus L. nedves füvesekben md ; b) ** *f. reniformis* Kittel. u. o. c) *var. pinquior* Reichb. nedves réten Dor, Kg ; d) *var. fallax* Wimm. et Grab. (*R. cassubicus* *var. fallax* Freh II laps. cal.) az Ózforrásnál Kg.
R. cassubicus L. a Hámori erdő nedves helyein, hol 1884-ben találtam, máig is nő, és ez jelenleg egyedüli biztos lelhelye Vas megyében.
R. acer L. réteken md ; b) *var. Boraeanus* Jord. Pog., Szerd ; c) *var. napelloides* Borb. Kalt. (BVFL.)
R. lanuginosus L. csermelyek m. a kgi hg területén.
R. polyanthemus L. a) *var. angustisectus* Neilr. erdőszélén hegyi réteken md ; b) *var. latisectus* Neilr. a felső erdő határ utján Kg, a Steinh. Vör.
R. repens L. vizárkokban, nedves réteken md.
R. bulbosus L. hegyi réteken, a bődöshalastói réten Kg. Czák, Vel, Rh, Vör.
R. Sardous Cr. (*R. Phylonotis* Ehr) a) *var. tuberculatus* mezőkön Kg ; b) *var. mediterraneus* Gris. szántókon md.
R. sceleratus L. a Gyöngyös partján Kg, a Weirer kutnál Rh, Léka.
R. arvensis L. vetésekben md ; b) *var. tuberculatus* DC. u. o. Kg, Czák Léka.
Caltha palustris L. a) *f. cornuta* Schott. csermelyek m. md. ; b) *f. laeta* Schott u. o. Bkó (BVFL.) c) *f. rostrata* Borb. u. o. Hr, Léka.
Trollius Europaeus L. a) ** a tőalak, Wolfsgrube Bkó ; b) *var. de missorum* Borb. nedves réteken, az alsó réteken Kg, Bk, Rh, V.-Had ; tömérdek.

- C. amara* L. a kgi hg csermelyei m. és forrásos helyein.
C. impatiens L. a kgi hegység erdeiben, a Gyöngyösparton Kg.
C. trifolia L. a Gosz völgyben Hr., kevés.
Dentaria enneaphyllos L. a kgi hegység forrásos helyein és csermelyei m. bőven.
D. bulbifera L. a kgi hg árnyas erdeiben.
Hesperis runcinata W. Kit. mesgyéken Luk, Lud, Kg.
Sysimbrium officinale L. utszéken md.
S. Loeselii L. u. o. Kg, Rend (BVFL.)
S. Sophia L. kerítésekben, mesgyéken md.
Alliaria officinalis Andr. (Sysimbrium Alliaria Scop.) u. o. md.
Erysimum cheiranthoides L. mesgyéken, bokrokban md.
E. odoratum Ehr. erdős, sziklás helyeken Vith, és Hosszuárok Vel, Bk, Rh, Kg ; b) *var. denticulatum* Koch. régi várfalakon Kg.
E. repandum L. szántókon md.
Barbarea vulgaris R. Br. mesgyéken md ; b) * *var. arcuata* Fr. a Bleigraben ut szélén Kg.
Brassica Napus L. szántókon md.
B. Rapa L. u. o.
Sinapis arvensis L. u. o. b) *var. orientalis* Murr. Bk.
S. alba L. mesgyéken, szántókon Kg, Dor.
S. nigra L. a Gyöngyösparton Kg. Vith, Dor.
Diploxys tenuifolia L. (*D. muralis* Waisb. I Freh II non L.) kavicsgödörben Bk, a czáki kőfejtőnél.
D. muralis L. mezőkön Rh. (BVFL.)
Alyssum calycinum L. szántókon, falak m. md.
Bertoraa incana L. (*Farselia incana* R. Br.) mesgyéken, utszéken md ; b) * *var. viridis* Tausch. vetésben Vel.
Lunaria rediviva L. a Hermannkutnál Kg, a Gosz völgyben Hr. a Pálkutnál Léka.
Peltaria alliacea L. Jacq. nedves réten és a Rába partján Körmend.
Draba verna L. a) *var. rotunda* Neilr. (*D. praecox* Stew.) a Szt. Benedekrendűek kertjének utain ; b) *var. ovalis* Neilr. réteken md ; c) * *var. lanceolata* Neilr. (*D. Krockeri* Andr.) ugarföldön Kg.
Cochlearia Armoracia L. elvadultan Kg, Léka, Bkó.
Roripa Austriaca Bss. árokban és a Gyöngyös partján Kg, Rend.
R. amphibia Bess. vizárkokban, az Abláncz árokban Kg, Per, Dor.
R. palustris Bess. a Gyöngyös medrében Kg, Léka.
R. silvestris Bess. árokban, nedves helyeken md.
R. barbareoides Tausch. szántókon Kg, Töm.
R. Reichenbachii Knaf. Rőt (BVFL.) ; *var. umbrosa* Borb. Bkó, (BVFL.)
Camelina microcarpa Andr. vetésekben md.

C. sativa Cr. vetésekben Kg.

C. dentata Willd. var. *macrocarpa* Wierzb. vetésekben Bkő, Vör, (BVFl.)

Neslia paniculata Desv. vetésekben md.

Thlaspi campestre L. (*Lepidium campestre* R. Br.) mesgyéken md.

T. arvense L. szántókon md; bőven.

T. perfoliatum L. szőlőmesgyéken Kg, Pog.

T. Goesingiense Hal. a Bkő és Vör. körüli törmelékes Szerpentin talajon, erdőszélén és vágásokban, sereges fellépésével egész területeket ellep; erős példányai számos vastag szárakkal hatalmas bokrokat képeznek; a K. és N.-Plisa Szerpentinjén szinte szép számban nő, de példányai gyengébbek. Alakja változó, eltérései következők: b) var. *truncatum* Borb. az Ochsenriegel hegyen Vör; c) var. *cochleatum* Borb. Bkő—Vör; ez képezi az átmenetet a következő fajhoz; d) ** f. *lanceolatum* m. 5–6 M.m.-nyi szélesség mellett 3–5 Cm. hosszú szárlevelekkel, Bkőn; e) ** f. *dentatum* m. feltűnően fogazott szárlevelekkel, Bkő—Vör.

** *T. montanum* L. indaszerű, vékony, gyakran elágazó tövéből rendszerint egy-egy virágzó szárat vagy meddő levélrózsát hajt; nő a Kienh. alján Bkő. — Ezen növényt találhatta Woloszczak is, és így magyarázható meg némileg azon ellenmondás mely szerint Braun és Halaes Nachtr. z. Fl. Nied. Oest. 159 lapján Bkő vidékéről csak *T. montanum*-ot említ; ellenben BVFl. 250 l. innen csak *T. Goesingiense* Hal. Dr. Borbás által felállított alfajait hozza. — Külömben meg kell jegyezni, hogy ezen növényünk a *T. montanum* típusától eltér, a mennyiben beczőkéi többnyire 8 magvuak; a *T. Goesingiense*-től azonban még inkább eltér, indaszerű, vékony tömjétségeivel, rendszerint egyszerű, nyulánk száraival, kisebb szárleveleivel és a töleveleken is észrevehető habár elmosódott fogak által. — Valamint *T. Goesingiense* var. *cochleatum* Borb. mint a szerző mondja a tőalak és *T. montanum* L. között a közepet tartja, úgy a Kienh. alján is lehet a *T. montanum* erősebb, tömörebb növési alakjait találni: b) ** f. *robustior* m.

T. alpestre L. a kgi hg területén nem ritka; Dr. Borbás szerint két alakban; a) var. *stenopetalum* Borb.; b) var. *demissorum* Borb. utóbbi a Klausenban Kg; részemről nem találtam utóbbinak virágszirmait nagyobbaknak.

Lepidium Draba L. szántókon md.

L. ruderalis L. utszélén Kg, Csajta, Kupf.

Capsella Bursa pastoris L. utszélén md; b) ** var. *integrifolia* Neilr. u. o. előbbivel; c) ** var. *coronopifolia* Neilr. a Lékai vár m.

Biscutella laevigata L. var. *asparifolia* Neilr. Bkő, Vör, N.-Plisa.

Raphanus Raphanistrum L. szántókon md; b) v. *arvensis* Reichb. szántón és a Gyöngyös partján Kg. Rót; c) ** var. *segetum* Reichb. (var. *concolor* BVFl.) a Mexiko düllön Kg.

Reseda-félék. Resedaceae.

Reseda lutea L. utszélén Kg, Bk, Rh, Ó-Had, Edeh.

R. luteola L. gazos helyeken, a közlegelőn Kg, Csajta, Rh, Kupf.

Szuhar-félék. Cistineae.

Helianthemum vulgare Gärtn. száraz füvesekben md.

Harmatfü-félék. Droseraceae

Drosera rotundifolia L. süppedékes réten Hr, Lant, Háromsátor.

Parnassia palustris. u. o. a kgi hg területén, nedves helyeken.

Ibolya-félék. Violaceae.

Viola odorata L. mesgyéken, bokrokban md.

** *V. alba* Bess. erdőszélén Pog, Czák; b) var. *scotopylla* Jord. u. o. Pog. Vel.

V. hirta L. réteken és mesgyéken md; b) ** var. *lactiflora* Reichb. Vith.; c) ** var. *fraterna* Reichb. réten Pog; d) var. *subciliata* Borb. Kg, (BVFl).

** *V. collina* Bess. (*V. collina* Waisb. L., Freh II. = *V. hirta* L.) a N-Plisahegy tetején, a Steinh. Vör. bőven, a Satzenriegel-hegyen Rh néhány szál; Kg-en (BVFl 253 l.) nem nő.

** *V. hybrida* Val. de Lievre. (*V. collina* × *hirta*) a Satzenriegel-hegyen Rh.

V. Austriaca A. et J. Kern. bokros helyeken Kg, Rót.

V. Kernerii Wiesb. u. o. Kg, Felső-Eőr.

V. permixta Jord. hegyeken Kg, Pog, Gyir.

** *V. hirta-alba* Gren. et God. (*V. adulterina* Godr.) réten Pog.

V. mirabilis L. erdőkben Steiner, Vörösföld Kg, Rend, Rh.

V. canina L. (*V. silvestris* Kit.) erdőkben és bokros helyeken md.

V. Riviniana Reichb. u. o. a kgi hg területén.

V. ericetorum Schrad. réteken, legelőkön Kg, Hr, Rh. Bkő.

V. lucorum Reichb. gesztenyésekben és erdőszélén Kg, Rót Léka.

** *V. Ruppilii* All. nedves réten Pog; b) ** var. *castanetorum* Borb. hegyi réteken Kg, Czák.

** *V. pumila* Chaix. az alsó réteken Kg; b) ** f. *lutea* Fr. u. o. c) ** var. *pratensis* M. et Koch. az alsó réteken Kg, Luk.

V. montana L. gesztenyésekben Kg, Rót, Rh.

** *V. dubia* Wiesb. (*V. canina* (*silvestris*) × *Rivini*) erdőszélén Kg, Pog, Rót.

** *V. neglecta* Schm. (*V. lucorum* × *Riviniana*) gesztenyésekben Kg, Czák, Vel.

** *V. nemoralis* Kütz. (*V. lucorum* × *montana*) gesztenyésekben Kg, Czák.

- ** *V. Ensliana* F. Schult. (*V. ericetorum* × *Ruppil*) az alsó réteken Kg.
V. stricta Horn. Kg, Bkó, (BVFl); b) *var. humilior* Reichb. u. o. (BVFl).
V. tricolor L. szántókon és réteken Kg, Röt, Léka; b) *var. saxatilis* Schm. a felső réten Kg, Röt; c) *var. arvensis* Murr. szántókon md; d) *var. Kitaibeliana* R. Schult. szántókon Kg, Léka,

Tök-félék. Cucurbitaceae.

- Bryonia alba* L. kerítésekben Szerd, Bk, Bkó.
B. dioica Jacq. kerítésekben md.

Porcsin-félék. Portulacaceae.

- Portulaca oleracea* L. gazos helyeken Kg.

Szegfű-félék. Caryophyllae.

- Herniaria glabra* L. főnyes helyeken az Őzforrás felé Kg, Léka, Bkó, Rh; b) ** *f. setulosa* Beck. a közlegelőn Kg.
H. hirsuta L. szántókon és legelőkön Vith, Rh, V.-Had.
 ** *H. incana* Lam. egy szálat találtam a Vith tövében Vel.
Spergularia rubra Pers. nedves, főnyes helyeken md.
Spergula arvensis L. vetésekben md; b) ** *var. maxima* Whe. ugarföldön Bk.
Scleranthus annuus L. szántókon md; és pedig mint a) *f. caespitosus* Neilr; b) ** *f. laxus* Neilr. u. o. c) ** *f. divaricatus* Dumor. a közlegelőn Kg.
S. collinus Horn. u. o. és legelőn Bkó.
S. perennis S. száraz kavicsos lejtőkön md. Bd és V.-Had, seregesen.
Sagina procumbens L. főnyes helyeken, a Gyöngyös medrében Kg, Czák, Vith, Ó-Had, Bkó; b) ** *var. ciliata* Neilr. a lövölde m. Kg.
 ** *S. ciliata* Fr. *f. depressa* Schult. a Pinka hídjánál Körmend.
S. subulata Sw. a közlegelőn és Mexikodüllőn Kg, F.-Szén.
 * *Alsine tenuifolia* L. *var. viscidula* Thuill. a Budi hegyen Rh, V.-Had bőven; Saál Körmend m.
Arenaria serpyllifolia L. utszéken és falakon md; b) *var. viscida* Lois. Kalkg. Kg, Czák; c) *var. leptoclados* Guss. u. o. a Kálvárián Léka, Bkó. Vör; d) *var. pusilla* Borb. Bkó, K-Plisa.
Moehringia trinervia L. bokros helyeken md.
Holosteum umbellatum L. szántókon, utszéken md.

- Stellaria viscida* M. Bieb. (*Cerastium anomalum* W. Kit.) mesgyén a kethelyi dombon Kg, Szombathely m. réten.
S. media L. művelt talajon md.
S. Holostea L. bokros helyeken md.
S. uliginosa Murr. esermelyek m Kg, Röt, Vith; b) *var. apetal* Koch. a Gyöngyös partján Kg.
S. graminea L. réteken, szántókon md; b) ** *var. Dilleniana* Moench. az alsó erdő szélén Kg.
S. nemorum L. bokros helyeken, a Gyöngyös partján Kg, Hr.
Cerastium glomeratum Thuill. mesgyéken, Kg, Szerd, Rh; b) ** *var. eglandulosum* Koch. a köfajtónél Czák
C. brachypetalum Desp. mesgyéken, szántókon md; b) *var. Tauricum* Spreng. Kalkg Kg.
C. pumilum Curt. legelőkön Kg, Röt, Léka, Czák.
C. obscurum Chaub. mesgyéken és legelőkön Kg, Röt, Léka, Czák.
C. vulgatum L. réteken, utszéken md; b) *var. glandulosum* Koch. Kg, Szerd, Léka, Vör.
 * *C. silvaticum* W. Kit. árokparton Csajtán.
C. arvense L. mesgyéken, erdei vágásokban md; b) *var. latifolium* Fenzl. Nussg Rh, Bkó (BVFl).
Moenchia mantica L. hegyi réteken Szerd Vel. Czák; Velem nedves réttjén 4 szirmu és 8 porodás példányokat is láttam.
Malachium aquaticum L. vizek partján md.
Gypsophila muralis L. főnyes, nedves helyeken md.
Dianthus prolifer L. száraz legelőkön Vith, Rh, Plisá; b) * *f. diminutus* L. Rh, V.-Had.
D. Armeria L. mesgyéken, erdőszélén md.
D. Helwigii Borb. szőlőmesgyéken és az alsó erdő szélén Kg, Léka.
D. deltoides L. mesgyéken, hegyi füvesekben md; b) *var. foliosus* Boenn. a N-Plisán (BVFl); c) *var. glaucus* L. a Kis- és Nagy-Plisán (BVFl).
D. barbatus L. az Ursprung völgyben és a Sároskutnál Kg.
D. Carthusianorum L. mesgyéken, réteken md; b) *var. subfastigiatus* Schur. gesztenyésekben Kg, Czák, Rh, Bkó; c) *var. nanus* Ser. a Kis- és Nagy-Plisán Szerpentinén; d) *var. capillifrons* Borb. Bkó.
 ** *D. Saxigenus* Schur. száraz legelőkön Bd. Podg.
D. Pontederæ Kern. a Budihegyen Rh, Bd, V.-Had (BVFl).
D. superbus L. a felső erdőben, az Ó-ház felé Kg, elég bőven, Röt.
Saponaria officinalis L. árokparton, mesgyéken md; b) ** *var. glaberrima* Ser. a Gyöngyös partján Kg; c) ** *var. latifolia* m. 70—90 Cm. magas, ágatlan száakkal, setétebb rózsaszín virággal és tojásdad alakú szélesebb leveleivel különbözik a toálaktól; néhány tő a Gyöngyös partján, a Kallónál Kg.

- S. Vaccaria* L. vetésekben Kg; b) ** *var. grandiflora* Fisch. mesgyén Bk.
Cucubalus baccifer L. bokrokban Kg, Czak, Podg, Bkő.
Silene Gallica L. vetésekben, többnyire *Lycopsis arvensis* társágában Rump, Vág, Bkő, itt bőven; b) ** *var. Anglica* L. vetésekben Pörg.
S. nutans L. réteken, mesgyéken md; b) ** *roseiflora* (Neilr.) Markg. Kg.
S. inflata Sm. u. o. md; b) ** *var. latifolia* Reichb. bokros helyeken Pog; c) ** *f. minor* Beck. az alsó réteken Kg; d) *var. oleracea* Fic. Bkő (BVFI).
S. Armeria L. a Günsér gyümölcsösben elvadulva.
 ** *S. Otites* Sm a Sághegyen.
Melandrium noctiflorum L. (*Silene noctiflora* L.) szántókon a Lupi düllőn és a Kalló felé Kg.
M. pratense Röhl. (*Lychnis diocia* L.) mesgyéken md.
M. silvestre Röhl. (*Lychis diurna* Sibth.) sziklákön a Lékaai vár alatt.
Lychnis Viscaria L. réteken md; b) ** *var. albiflora* Sweet. Bk.
L. Flos cuculi L. u. o. md.
L. Coronaria L. erdőszélén Gyöngy.
Agrostemma Githago L. vetésekben md; b) *var. albiflora* Koch. Kg; c) * *var. microcalyx* Schur. Kg.

Mályva-félék. Malvaceae.

- Lavatera Thuringiaca* L. bokros helyeken szórványosan md.
Althaea officinalis L. patak m. Per. b) * *var. micrantha* Wiesb. gazos helyen a lóoskola utcában Kg.
Malva silvestris L. gazos helyeken md.
M. rotundifolia L. u. o.
M. borealis Wallm. a marhavásártéren Kg, bőven az előbbivel, Rh, Bd, Bkő; b) ** *f. erecta* m. szára felálló, ágai csekélyek; a vágóhidnál Kg.
M. Alcea L. bokros helyeken md. és pedig mint a) *var. latisecta* Neilr. és b) *var. angustisecta* Neilr.
M. crispa L. elvadulva a Gyöngyös partján és a vágóhidnál Kg.

Hársfa-félék. Tiliaceae.

- Tilia platyphyllos* Scop. (*T. grandifolia* Ehr.) erdőben Kg, Rőt; *var. mutabilis*, és *tenuifolia* Host, *affinis* Op. Kg (BVFI).
T. intermedia DC. (*T. pyramidalis* Host) *corylifolia* Host, és *glabrifolia* Rupp. variétésokkal Kg (BVFI).
T. praecox Host. a Stajerházaknál Kg.

- T. cordata* Mill. (*T. parvifolia* Ehr.) erdőben Kg; b) *var. ulmifolia* Scop. Kg, Lant, Lét; továbbá *var. Borbásiana* H. Br., *eriocarpa* Hoffm., *oralifolia* Spach. Kg (BVFI).
T. Hasslinszkyana Borb. Kg-en sétatéren, ültetve van.

Linka-félék. Hypericineae.

- Hypericum humifusum* L. szántókon legelőkön, a Mexiko düllőn Kg, Rh, Bd.
H. perforatum L. utszélén, mesgyéken md; b) ** *var. latifolium* Koch. (*H. commutatum* Nolte) a Buckel gesztenyében Kg; b) ** *var. stenophyllum* Wimm. et Grab. (*H. veronense* Schrk) szántómesgyén a Mexiko düllőn és az alsó erdő vágásában Kg.
H. quadrangulum L. a Pogány völgyben.
H. tetrapterum Fr. vizárkokban md.
H. barbatum Jacq. erdőszélén a Szabóhegyen és a Bleigrabeni uton Kg, Pog, Czak, Léka; virága arany-sárga; b) ** *f. pallidiflorum* m. virág szirmai sárgás fehérek; a Szabóhegyen Kg.
H. montanum L. a kgi hg erdeiben; b) *var. scabrum* Koch. gyakoribb mint a tőalak. u. o.
H. hirsutum L. u. o.

Látonya-félék. Elatineae.

- Elatine Alsinastrum* L. a Tömördi tó szélén.

Juhar-félék. Acerineae.

- Acer Pseudoplatanus* L. a kgi hg erdeiben.
A. platanoides L. u. o. de sokkal ritkább mint az előbbi.
A. campestre L. erdőben md

Csészeszárny-félék. Polygaleae.

- Polygala vulgaris* L. réteken lejtőkön md; b) ** *f. carnea* Reichb. a lövölde mögött Kg, Sz.-Üv; c) ** *f. albidula* Chod. erdőszélén Kg; d) ** *var. caespitosa* Pers. szőlőmesgyén Rh; e) ** *var. rosulata* Fr. réten Hr; f) *var. oxyptera* Reichb. hegyi réteken, erdőszélén Kg, Rőt, Vel, Bk.
P. comosa Schk. hegyi réteken Kg, Rőt Léka, F.-Szén; b) ** *subvar. Moriana* Britt. F.-Szén; Körmenten fehér virággal.
P. amara L. *subvar. alpestris* Wahl. Bkő vidékén bőven; b) ** *f. rubriflora* m. piros virággal u. o.; c) ** *f. albiflora* m. u. o.
P. amarella Cr. nedves réteken, a sintérréten Kg, Pog, Vel, Bkő, Vör.
 ** *P. austriaca* Cr. (sensu Fl. exs. Aust. Hung. A. Kern.) nedves réten Szerd, száraz helyeken Bkő, A.-Szén.

P. Chamaebuxus L. a Kienh. és Steinh. lejtőit Bkó—Vör, sereges fellépésével disziti; b) ** *var. purpurea* Neilr. (rhodoptera Ball.) a Steinhegy délkeleti lejtőjén találtam 1889-ben; ebből kapott Dr. Borbás is; 1891-ben ismét szedtem u. o. c) ** *var. heterochroa* Borb. Bkó, Vör, (Hallier „Koch. Syn. 1890.“ 260 l. szerint) sárga szárnyú és rózsaszín korollával; ily alakot nem láttam, de sárgás fehér szárnyu, pirosas korollájú virág igen gyakori azon vidéken és pedig ugyanazon növényen, sőt ugyanegy ágon a tiszta sárga korollás virággal.

Hólyagfa-félék. Staphyleaceae

Staphylea pinnata L. erdőszélen Bk, Rh; a setét árok bemeneténél Bk-on számos, magas bokor alaku, példány áll és dusan fejlészti szép virág fűrtjeit.

Kecskerágó-félék. Celastrineae.

Evonymus Europaeus L. cserjékben md.

Benge-félék. Rhamneae.

Rhamnus cathartica L. bokros helyeken md.

R. Frangula L. erdőszélen, vágásokban md.

Kutyatej-félék. — Euphorbiaceae.

Euphorbia helioscopia L. szántókon md.

E. angulata Jacq. erdőszélen, bokros helyeken Kg, Rh, Léka, Bkó.

E. verrucosa Jacq. réteken, az Ó-házi gyümölcsösökben Kg, Pog.

E. polychroma Kern. (*E. epithymoides* Jacq.) bokros, köves helyeken a kgi hg területén.

** *E. villosa* W. Kit. (*E. palustris* BVFl. pro parte, non L.) nedves réten Bk és pedig mint a) *var. leiocarpa* Neilr. u. o, b) ** *var. verrucosa* Neilr. u. o. c) ** *var. trichocarpa* Neilr. hegyi rét forrásos helyén Bk.

E. amygdaloides L. a kgi hg erdeiben.

E. Cyparissias L. mesgyéken, utszálon md

E. Esula L. u. o. Kg, Rót, Léka.

E. virgata W. Kit. u. o. Kg, Dor, Rh.

E. Peplus L. művelt talajon md.

E. falcata L. szántókon Kg, Dor, Czák, Rump.

E. exigua L. u. o. md; b) *var. truncata* Koch. Kg, Czák, Vel; c) ** *var. tricuspidata* Koch. u. o.

Mercurialis perennis L. a kgi hg erdeiben.

M. annua L. művelt talajon md.

Ezerjő-félék. Diosmeae.

Dictamnus albus L. hegyi rét bokros, köves helyén, Bk.

Gólyaorr-félék. Geraniaceae.

Geranium phaeum L. füves kertekben Kg, Czák

G. palustre L. nedves réteken és kerítésekben Kg, Rót, Bk.

G. sanguineum L. hegyi réteken Kg, Léka, Pog, Rh; b) *var. latilobum* Roch. a Szabóhegyen Kg.

** *G. pyrenaicum* L. gazos helyen a Gyöngyös m. Kg; a katafai szőlőkben Körmend m.

G. molle L. füves kertekben Kg; ritka.

G. pusillum L. gazos helyeken, mesgyéken md.

G. rotundifolium L. az alsó erdő szélén, Kg.

G. dissectum L. füves kertekben és szántókon Kg; ritka.

G. columbinum L. szántókon md; Kg-en bőven.

G. Robertianum L. sziklás, bokros helyeken md.

Erodium cicutarium L. szántókon md; b) *var. pimpinelloides* Borb. Léka, Vör. (BVFl.)

Len-félék. Lineae.

Linum flavum L. erdőszélen Kalkg Kg, Bk.

L. tenuifolium L. a Budihegy alján Rh, V.-Had.

L. catharticum L. réteken md.

Sósdifélék. Oxalideae.

Oxalis acetosella L. a Kgi hg erdeiben; b) ** *var. parviflora* Koch. a Hosszu árokban Vel.

O. stricta L. művelt talajon md.

Fájvirág-félék. Balsamineae.

Impatiens Noli tangere L. a Kgi hg forrásos helyein.

Ligetike-félék. Oenotheraeae.

Oenothera biennis L. vizek partján md; b) ** *f. parviflora* Koch. a Gyöngyös partján Kg.

Epilobium angustifolium L. erdei vágásokban md.

* *E. Dodonaei* Vill. a Klausen és Vörösföldi köfajtókön Kg.

E. hirsutum L. árkokban és csermelyek partján md; b) ** *var. subglabrum* Koch. a csermely m. Pog; c) ** *var. villosissimum* Koch. árok parton a Kölbél düllön, Kg.

E. parviflorum L. vizek m. md; b) var. *canescens* Haush. az Ózforrásnál Kg, Czák, Bk, F.-Szén; c) var. *triphyllum* Borb. csermely partján Czák, Vel, az Ózforrásnál Kg; d) * var. *subglabrum* Koch. vizárokban az alsó réten Kg.

E. montanum L. erdőszeleken, bokros helyeken md. — A Kg-i Kálvária hegy alján rendesen nagyobb virággal.

E. collinum Gm. sziklás helyeken a felső erdőben Kg, Vith, Rh, Vör.

E. tetragonum L. (*E. roseum* Schreb.) vizek m. md.

E. Lamyi F. Schultz. erdei vágásokban, az Abláncz árokban Kg, Pog.

E. adnatum Gris. vizárkok m. md.

E. obscurum Schreb. forrásos helyen Hr, a Pál-kutnál Léka, Bkó.

E. palustre L. süppedékes réteken a Sintérréten és a Stájerházaknál Kg, Vel, Bk.

** *E. parvifloro-hirsutum* Reichb. vizárokban a Rohonezi ut m. Kg.

** *E. montano-pubescent* Lasch. csermely partján Kg, Töm.

** *E. roseo-pubescent* Lasch. forrásos helyen Hr.

** *E. palustri-roseum* Lasch. (*E. Treuinfelsianum* Ausserd.) forrásos helyen Töm.

Dr. Borbás Vasm. Florájában e vidékről még következőket sorolja fel: *Epilobium parviflorum* var. *menthoides* Boiss. et Held. Bk; *E. pycnotrichum* Borb. Ment; *E. Knafii* Cel. források m. Rh, Bkó; *E. stenophyllum* Borb. az Ózforrásnál Kg, Bkó; *E. phyllonema* Knaf. Bkó; var. *adenocaulis* Borb. u. o.; *E. heterocaulis* Borb. u. o.; *E. Raddei* Borb. a kethelyi erdő vágásában.

Circaea lutetiana L. mint a) f. *cordifolia* Lasch. és b) f. *ovatifolia* Lasch. nedves, bokros helyeken md.

Tengerfűrt-félék. Haloragaceae.

* *Myriophyllum verticillatum* L. a Kethelyi domb tócsájában 3 év előtt meghonosította Szép Rezső tanár ur; csak tengődik; még nem virágzott.

Füzény-félék. Lythraeae.

Peplis Portula L. tócsák szélén Kg, Rót, a Tömördi tó szélén.

Lythrum Salicaria L. vizárkokban, md; b) * f. *verticillatum* Koch. (var. *trifoliatum* Borb.) a Sintérréten Kg, levelei 3-os örvben.

L. Hyssopifolia L. árokban, az alsó erdő vágásában Kg, Dor, Rh; gyakran két virággal, egymás mögött, a levél tövében.

Alma-félék. Pomaceae.

Crataegus Oxyacantha L. bokros helyeken, md; b) var. *monogyna* Jacq. u. o. Kg, Czák, Rót; c) var. *stenosepala* Borb. u. o. Hr, Léka.

Cotoneaster integerrima Med. sziklán a Kalaposkövön Bk, a Budihegyen Rh.

Pirus communis L. a Kgi hg erdeiben.

P. Malus L. u. o.

Cydonia vulgaris Pers. elvadultan Kg, Czák.

Sorbus aucuparia L. a Kgi hg magasabb erdeiben, és a Kienh-en Bkó.

S. Aria Cr. a Szeibold erdőben, a Kalkg. keleti lejtőjén Kg, a Hosszu árokban Vel, a Kalaposkövön Bk, Bkó.

S. torminalis Cr. a Szeibold erdőben Kg, a Hosszuárokban Vel.

Rózsa-félék. Rosaceae.

Agrimonia Eupatoria L. mesgyéken, bokros helyeken md.

A. procera Wallr. a Steiner dűllőben Kg, a patak partján Bd, Csajta.

Alchemilla vulgaris L. hegyi réteken, md; b) var. *montana* Willd. (var. *subsericea* Koch.) legelőkön Bkó.

A. arvensis Scop. szántókon Kg, Rót bőven, Bd, Rump.

Sanguisorba officinalis L. nedves réteken md.

** *S. auriculata* Scop. a kethelyi erdő szélén és szántó mesgyén Kg.

Poterium Sanguisorba L. mesgyéken erdőszeleken Kg, Pog, Vel, Rh, b) var. *Guestfalicum* Boenn. u. o. Kg, Rh, Léka.

P. polygamum W. Kt. a Satzenriegelhegyen Rh.

* *Rosa arvensis* Huds. a Stájerházaknál Kg (Piers 1888); a Satzenriegelhegyen Rh-on 1890-ben találtam egy tőt, melynek levélkéi kisebbek.

R. Austriaca Cr. mesgyéken erdőszeleken md; b) ** var. *pannonica* Wiesb. c) ** var. *cordifolia* Hort. legelőn H.-Üv.

R. spinosissima L. a) ** var. *spinosa* Neillr. a Satzenriegelhegyen Rohonecz, a Kalapos és Széleskövön Bk; b) ** var. *inermis* DC. a Széleskövön Bk és a Hosszuárokban Vel; emez a gyakoribb alak.

R. alpina L. (*R. pendulina* L. var. *paucipilis* et *acanthodermis* Borb. BVFl.) két alakban; a) ** var. *lagenaria* Vill. a Kalaposkövön Bk, és a Hosszuárok nyugati lejtőjén Vel. b) ** var. *norica* Kell. u. o.

** *R. subinermis* Bess. var. *lispidocarpa* Kell. a Hosszuárokban Vel. az előbbieket m., de azoktól szépen kifejlődött, tojásalakú murvai által különbözik, receptaculumai pedig sűrűen álló 4—5 Mm. hosszú, mirigyes sertékkal vannak fedve.

R. cinnamomea L. elvadultan Gob, A.-Szén, Bkó.

R. globularis Franch. Kalaposkö Bk, Bkó, Podg.

R. glauca Vill. a Kalaposkövön Bk.

R. tomentella Lem var. *Waisbeckeriana* Borb. a Budihegyen Rh.

R. Zalana Wiesb. var. *Piersiana* Borb. Svábfalu felé Kg.

R. micrantha Sm. a hétküti kőfejtőnél és a Gubahegyen Kg, Podg; b) var. *operta* Pug a közlegelő felé Kg, F.-Szén; c) ** var. *permixta* Des. kétféle tüskézettel és kopasz bibével, a lövölde m. Kg.

- R. rubiginosa* L. Vág, Vith, F. és A.-Szén; b) var. *apricorum* Rip. Bd, Bkő; c) var. *pubera* Ser. Mexico, Vith, Bkő.
- ** *R. Mészköensis* Simk. Léka.
- R. tomentosa* Sm. a) ** var. *subglobosa* Sm. a Kahle Greut réten Rh; b) ** var. *notha* Kell. a Kalaposkövön Bk, Satzenriegel hegyen és Nussg. Rh; c) var. *floccula* Des. a Satzenriegel hegyen Rh; d) var. *pseudocuspudata* Crep. a Satzenriegel és Budihegyen Rh, a Hosszuárokban Vel, Vith. Léka, Bkő.
- ** *R. tortuosa* Wierzb. a keleti lejtőn Léka.
- R. ramealis* Pug. mesgyéken, száraz lejtőkön Kg, Rh, Léka.
- R. uncinella* Bess. u. o. Kg, Rh, Röt.
- R. dumalis* Bechs. u. o. md, a leggyakoribb alak.
- R. Transsilvanica* Schur. erdőszélén, mesgyéken Kg, Röt, Léka Bkő.
- R. fissispina* Wierzb. u. o. Kg, Pog.
- R. canina* L. erdőszélén Pog, Satzenriegel Rh.
- R. sphaerica* Gren. mesgyéken Kg, Röt.
- R. platyphylla* Rau. a keleti lejtőn Léka.
- Dr. Borbás Vasm. flórájában még a következő rózsafajokat és al-fajokat sorolja fel e vidékről: *Rosa Auneri* Cariot Kg; *R. transilvanica* var. *subsystylis* Borb. Kg, Léka és var. *subadenopoda* Borb. Kg; *R. syntrichostyla* Rip. A.-Szén; *R. canina* var. *Wettsteinii* HBr. Kg; var. *Lutetiana* Lem. Kg; *R. mucronulata* Ds. Kg; *R. cladoleia* Rip. Kg; *R. podolica* Trat Kg; és var. *longibaccata* Borb. Kg; *R. biserrata* Merat Röt Hr; *R. dumalis* var. *insignis* Gren. Léka, Rh, et var. *innocua* Rip. Rh; *R. laxifolia* Borb. Kg; *R. rubelliflora* Rip. Kg; *R. submitis* Gren. Kg, Léka, Bkő; var. *solstitialis* Bess. A.-Szén var. *obscura* Pug. Kg; var. *platyphylloides* Ds. Rip. Léka Bkő; *R. globata* Ds. Kg; *R. semiglabra* Rip. Rh; *R. subglabra* Borb. Léka, Kg; *R. uncinella* var. *ciliata* Borb. Kg, Czak var. *heterotricha* Borb. Kg; *R. subbiserrata* Borb. Rend; *R. coriifolia* var. *subcollina* Christ. Bkő, A.-Szén; *R. globulari* var. *atroviridis*, Borb. Podg; var. *acutifolia* Borb. Czak Gyöngy; *R. complicata* Gren. F.-Szén, Rump; *R. brachypoda* Ds. Rip. Bkő; *R. falcata* Pug. Kg; *R. Lageri* Pug. Bkő; *R. scabrata* Crep. var. *ovifera* Borb. Kg; *R. subrotunda* Borb. F.-Szén; *Rosa micrantha pleiotricha* Borb. Kg, Podg; var. *semitomentella* Borb. Kg, Gyöngy, Bkő; var. *anisacantha* Borb. Podg; *R. Seringeana* var. *Karstiana* Borb. Gyöngy-Bkő.
- Rubus Idaeus* L. a Kgi hg erdei vágásaiban.
- R. suberectus* Andr. erdei völgyben Kg, Hr.
- R. fruticosus* L. (*R. plicatus* Whe et Nees) a Markgraben erdőben Kg bőven, Léka Bkő.
- R. sulcatus* Vest. a Kgi hg erdeiben; nem ritkán ötös levelekkel a virágágon (var. *pentamerus* Borb.)

- ** *R. Vestii* Focke. kőfejtőnél Léka, Vel.
- R. candicans* Whe. a Kgi hg erdeiben; b) var. *coarctatus* Müll. u. o. c) ** f. *umbrosa* Hal. a Klastromi erdő szélén; d) var. *stenotrichus* Borb. Kg, Vel (BVFl); talán azonos az előbbivel?
- R. discolor* Whe. et Nees. a Kgi hg erdeiben.
- R. bifrons* Vest. u. o. és kerítéseken; a vidéknek majdnem leggyakoribb szederfaja; b) var. *heterotrichus* Borb. Hr, Vel.
- ** *R. villicaulis* Koehl. a Rőti úton Kg.
- ** *R. macrophyllus* Whe. et Nees. a Pogány völgyben.
- R. tomentosus* Borkh. a) ** var. *canescens* Wirtg. erdőkben mesgyéken Kg; b) var. *Lloydianus* Genev. u. o. Klausen Kg, Röt, Vel; c) var. *setoso glandulosus* Wirtg. cserjés helyen Léka, a Hosszu árokban Vel.
- ** *R. Grentlii* Focke. (*R. Clusii* Borb.) a Kgi hg erdeiben; bőven.
- ** *R. Castischii* Focke. a Hermannkutnál Kg; a Lagerberg hegyen Röt
- ** *R. echinaceus* Kern. erdei völgyben, a keleti részen Hr.
- ** *R. Koehleri* Whe. et Nees. a felső erdőben Kg; a Hosszu árokban Vel.
- ** *R. apricus* Wimm. a Binderriegel hegyen Kg.
- ** *R. lanczolatatus* m. (*R. subaculeatus* var. *longifrons* Borb. BVFl. p. 301, 329 pro parte) új faj. Meddő szára ivesen leheverő csucsesán gyökerező, kerekded, kevés kicsiny, alapján szélesbedett, hátragörbéd, majdnem egyforma tüskével, sűrű elálló hajakkal és többnyire rövid mirigy sertével van ellátva. A levelek 5-ek, levélkéi bőrneműek, nyelesek, széles lándzsásak, egyenletesen, aprón fűrészeltek, hosszan hegyezettek, valamint a felső setét zöld, úgy az alsó világos zöld lapon kevés hajjal; a középsők 10—14 Cm. hosszúak és 6—7 Cm. szélesek, alant kissé szivalakuak; az oldalas levélkéik keskenyebbek, nyelesek. A virágzó ágak nagy részt gyökérből emelkednek és 25—75 Cm. hosszúak, bugás, leveles virágzatot képeznek; ágai és virágnyelei dus, elálló hajzattal és elég bőven álló kisebb, nagyobb mirigysertével. A kehely metszetei hosszan kihegyezettek, apró tüskével és sok mirigy sertével fegyverezettek, eleinte hátra türtök, később oda simulók. Virág levelei keskeny visszasan tojásdadok, fehérek. A hímek a bibeszáraknál hosszabbak. Gyümölcse fényes fekete, savanykás. — Focke „Glandulosi“ csoportjának „I Radentes“, osztályába volna sorozandó, majdnem egyforma tüskézetével, a tülalaku tüskék hiányozván. — Nő Kg-en az Elend gesztenyes alatti lejtőn, hol 1885-ben találtam, és máig is diszlik. — Dr. Borbás, kinek e feltűnő szedret annak idején beküldöttem ezen Herbar-példányaim után adott elégtelen leírás mellett BVFl-ba mint *R. subaculeatus* var. *longifrons*-t Borb. felvette; miután lényegesen eltérő szedrekkkel van ott összevetve, nem tehet kifogást ha ezen leletemet itt, mint új fajt közlöm.

R. Schleicheri Whe. a Kgi hg erdeiben.

** *R. serpens* Whe. az út melletti bokorban Vág,

R. rivularis Muell. a Kreutzbrunn erdőben Röt

** *R. vinodorus* Sabr. erdőszélen Hr.

R. hirtus W. Kit. a Kgi hg erdeiben; b) ** *var. insolatus* Muell. (R. subaculeatus cum *var. percymoso* Borb.) u. o.

R. Guentheri Whe. et Nees. a felső erdőben Kg, Vel.

** *R. Bayeri* Focke. a felső erdőben Kg, Hr.

R. Bellardi Whe et Nees. a Stajerházaknál Kg, Vith.

** *R. Ebneri* A. Kern. a felső erdőben Kg, szőlő mesgyén Röt.

** *R. fossicola* Hol. mesgyéken bokros helyeken Kg.

R. corylifolius Sm. kerítésekben md; b) *var. grandifrons* Borb. u. Kg, Röt; c) * *var. nemorosus* Hayne. Wb.

R. Wahlbergii Arrh. szőlőmesgyéken Kg, Bk, Röt.

R. caesioides L. mesgyéken kerítésekben md; b) *f. glandulosus* Focke u. o.; c) *f. armatus* Focke. a Mexiko düllőn Kg; d) *f. arvensis* Wallr. szántókon Kg, Czák, Rump.; e) ** *f. aquaticus* Whe. et Nees. erdőszélen Kg, Vel.

** *R. incertus* Hal. (R. sulcato $\times$ candicaus) gesztenyésben és erdőszélen Kg.

** *R. debilis* Hol. (R. candicaus $\times$ hirtus) erdei vágásokban Kg, Vág

** *R. Dobrensis* Simk. (R. sulcato $\times$ hirtus.) az alsó erdőben Kg, Röt.

** *R. Orlesensis* Simk. (R. discolor $\times$ hirtus) a Binderriegl hegyen Kg.

R. caesioides $\times$ *tomentosus* O. Kuntze. mesgyéken és erdőszélen nagyon gyakori; több alakban, főképpen mint a) ** *R. aethaeifolius* Host. és b) ** *R. tiliaceifolius* Spreng.

Dr. Borbás Vasmegye Flórájában még a következő szeder fajokat és alfajokat sorolja fel e vidékről: *R. Szabói* Borb. Pog, A- és F.-Szén; *R. bifrons* *var. incrustatus* Borb. Kg, Bkó; *R. cuneator* Focke. Kg; *R. Grabowskyi* Whe. Vel; *R. Batthyánianus* Borb. Röt; *R. Salisburgensis* *var. subvestitus* Borb. Vel; *R. ditrichoclados* Borb. Kg; *R. Clusii perglandulosus* Borb. Kg Röt; *R. Sabranskyi* Borb. Kg; *R. Gönczyanus* Borb. Kg; *R. hirtiformis* Borb. Vel. Ikó; *R. Haynaldianus* *var. semiconcolor* Borb. Bkó; *var. peradenoclados* Borb. Rh; *R. Silesiacus* Whe. Kg, Hr; *R. cardiophyllus* Borb. Kg; *R. Schleicheri* *var. isandrogynus* Borb. Lét; *var. Piersianus* Borb. Kg; *R. hirtus* *var. subdiscolor* Borb. Kg; *R. subaculeatus* *var. longifrons* Borb.; *R. longistylis* Borb. Kg; *R. brachyandrus* Grenli. Kg; *R. rubrisetus* Borb. Kg; *R. semitomentosus* Borb. md; *var. adenoclados* Borb. Kg; *R. Waisbeckeri* Borb. Bk, Bkó; *R. pachyphyllus* Borb. Kg; *R. semicinerus* Borb. Kg.

Fragaria vesca L. mesgyéken, erdei vágásokban md.

F. moschata Duch. (*F. elatior* Ehr.) u. o.

F. viridis Duch. (*F. collina* Ehr.) hegyi réteken, szőlőmesgyéken Kg, Czák, Rh.

Potentilla supina L. gazos helyeken Kg, Bk, Bd, Rh.

** *P. limosa* Boenningh. városi gyümölcsös kerítésében, a vasut felé Kg.

P. Tormentilla Scop. erdőkben md; néha 5 szirmu is; ** b) *var. dacica* Borb. erdei vágásban Hr; c) *var. fallax* Mor. a Kreutzbrunnhegyen Röt, Léka.

P. reptans L. gazos helyeken md.

P. anserina L. a) *var. discolor* Neilr. utszálen, mesgyéken md; b) ** *var. argentea* Neilr. a Kölbél út szélén Kg, Bk.

P. rupestris L. hegyi réteken md; gyakori.

P. recta L. (*P. pallida* Lehm.) mesgyéken, erdőszélen a Kgi hg területén; b) ** *f. parviflora* m. Pog; c) ** *f. semilaciniosa* Borb. a Szabóhegyen Kg.

P. leucotricha Borb. Kg, Bkó. (BVFl.)

P. pilosa Willd. mesgyéken, erdőszélen a Kgi hg területén b) *f. viscidula* Borb. u. o. Kg, Rh; c) *f. auriflora* Borb. a Satzenriegelhegyen Rh, Léka.

P. hirta és *pedata* Waisb. I non L. Nestl. törlendő.

** *P. Waisbeckeri* Siegf. in lit. (*P. supercanescens* Bess. non Aut. all. $\times$ *P. pallida* Lehm) a Szabóhegyen és a Vörösföldnél Kg.

P. canescens Bess. mesgyéken, erdőszélen a Kgi hg területén, alakja változó; b) ** *f. oligotricha* Borb. u. o.; c) *f. polyodonta* Borb. u. o. d) *f. heterodonta* Borb. u. o.; e) ** *f. fissidens* Borb. u. o.

** *P. subcanescens* m. (*P. canescens* $\times$ *brachyloba*) a czáki kőfejtőnél; levél alakban a *P. canescens*-hez hasonlít, számos szára azonhan a *P. brachyloba* módjára leterült; később is virágzik mint utóbbi.

P. brachyloba Borb. mesgyéken és hegyes réteken Kg, Czák, Dor, Rh; b) ** *f. tomentosa* m. a növény minden részében szőrösebb; c) ** *f. viridior* m. szőrzete kevesebb mint a tőlalaké; hegyi réten Dor.

P. Wiemanniana Günth. mesgyéken Kg, V.-Hadász, Parapatits.

P. grandiceps Zimm. szántó mesgyén a Kahle Greut düllőn Rh, a Gyöngyös partján Kg.

P. argentea L. utszálen, mesgyéken md; b) ** *f. parviflora* m. virága kétszerte kisebb; c) *var. incanescens* Op. mesgyéken Kg, Dor. Rh; d) *var. dissecta* Wallr. szőlőmesgyéken Kg, Rh; e) ** *var. perincisa* Borb. Röt; f) *var. cinerascens* Borb. Kg, (BVFl.)

** *P. superargentea* m. (*P. argentea* $\times$ *canescens*); szárai felegyenesedők, 5-ös, hosszukás levélkéi gorombán fogasak, 3 — 5

hegyes foggal mindegyik oldalon, szélük hátra görbült, felső lapjuk zöld, alsó lapjuk lazán molyhos, szürke; virágja színes és nagyságra a nagyobb virágú *P. argentea* virágával meg egyez; nő a szülők között, mély ut szélén Kg, hol azt több példányban találtam. — *P. argentea* var. *cinerascens* Borb. tőle alakban, mely a BVFl. 310 lapján adott leírás szerint a *P. Wiemanniana*-é, a levélké fogazatában, mely szűk és virág színében („*floribus croceis*“) tér el. *P. semiargentea* Borb.-tól különbözik hátragörbült levélszéleivel.

** *P. altissima* Borb. szántó mesgyén Czák.

** *P. pseudoargentea* Blocki. a Klausen erdő szélén Kg.

P. rubens Cr. (*P. opaca* Aut.) hegyi réteken, erdőszélén md.

** *P. australis* Krasan. az alsó erdő szélén Kg.

P. opaca L. (*P. verna* Aut.) mesgyéken, réteken Kg, Rót, Gyir.

** *P. albescens* Op. a Klausen alatt Rót, a kőfejtőnél Czák.

** *P. Billotii* N. Boulay. kőfejtő m. Czák.

P. glandulifera Krasan. a Gyöngyös partján Rót, a Kálvária déli lejtőjén Léka, Kupf, Bkó.

** *P. subopaca* Zimm. (*P. superopaca* L. $\times$ *rubens* L.) hegyi réteken Rót.

P. arenaria Borkh. száraz lejtőkön md; b) ** *f. glandulosa* m. száraz felső részében és a virág kelyhe mirigyes szőrrel bővebb van ellátva, virága is nagyobb mint a tőalaké; c) ** *f. cinerascens* m. leveleinek felső lapja is sűrűn álló csillagtagakkal fedett és azért szürke színezetű; a Budi és Satzen-riegelhegyen Rh, a Steinh. Vör; d) *f. trifoliata* Koch. a Budi hegyen Rh; e) ** *f. villosa* m. leveleit, sűrűn álló csillagtaghajazaton kívül, bőséges hosszú szőr fedí; a Steinh. Vör.

* *P. Vindobonensis* Zimm. száraz lejtőn Rend.

** *P. Ginsiensis* m. (*P. glandulifera* Krasan $\times$ *arenaria* Borkh.) a *P. glandulifera*-hoz hasonló, tőle a levélké hátsó lapján lévő szórványos csillagtagok választják el; nő a Günsér gyümölcsösben Kg.

P. serpentina Borb. ezen szép pimpó Bkó és Vör. szerpentin talaján mesgyéken és erdei vágásokban, nagy mennyiségben nő; alakja változó; a) *f. parvifrons* Borb.; b) *f. macrodonia* Borb.; c) *f. hirsutifrons* Borb.; d) ** *f. trifoliata* m. többnyire hármas levelekkel és kisebb virággal; e) ** *f. fissidens* m. apró levélkéi 2—3, keskeny, mélyre bemetszett foggal, apróbb virággal és keskeny pártalevelekkel. — Feltűnő, hogy ezen Pimpó-faj, mely *Asplenium Forsteri* Sadl. és *Thaspi Goesingiense* Hal. társaságában itt oly tömegesen lép föl, a nem messze eső N. és K.-Plisa hegyek szerpentin talaján, hol utóbbiak elég bőven tenyésznek, mindeddig nem volt található.

P. alba L. erdőszélén, hegyi réteken md; b) ** *f. parvifolia* m. levele és virága fele nagyságu mint a tőalaké; csermely partján Bkó; bőven.

Geum urbanum L. kerítésekben md.

Spiraea salicifolia L. a Gyöngyös partján Kg; két helyen elvadulva találtam.

S. Aruncus L. a Kgi hg mély utain, bokros helyein.

S. Ulmaria L. árkokban, nedves réten md.

S. filipendula L. száraz réteken md.

S. hypericifolia L. a Günsér szőlők egy gyepűjében most is megvan, de ültetett.

Mandola-félék. Amygdaleae.

Prunus domestica L. elvadultan Kg.

P. spinosa L. bokros helyeken md.

P. insititia L. a Bleigraben ut m. Kg.

P. avium L. a Kgi hg erdeiben.

P. Cerasus L. szőlő mesgyéken Kg, Pog, Rót.

P. Chamaecerasus L. bokros helyeken Kg, Rh.

P. Padus L. szőlőmesgyéken, a Kálvária mély útja m. Kg.

Pillangósak. Papilionaceae.

Sarothamnus Scoparius L. Bkón (Piers 1891), Izsákfán, Kis-Czell m. 1884-ben, a Vágodi erdőben 1891-ben, magam találtam.

Fenista Germanica L. erdőkben, cserjés helyeken md.

F. sagittalis L. hegyi réteken md.

F. pilosa L. u. o. és erdőkben md.

F. tinctoria L. u. o.

F. virgata W. erdőszélén Kg, Czák, Bkó; b) var. *pubescens* Lang. erdőszélén Kg; c) * var. *latifolia* DC. a Hosszu árokban Vel.

Hungarica Kern. Czák (BVFl.)

Cytisus Laburnum L. erdőszélén Bk (Piers); nézetem szerint akáczfákkal együtt ültetve lett.

nigricans L. a Kgi hg erdeiben.

supinus L. (*C. capitatus* Aut.) u. o. és pedig mint a) ** *f. lateralalis* Neilr.; b) ** *f. terminalis* Neilr.; c) ** *f. bisfloreus* Neilr.; d) *f. macrotrichus* Borb.

Ratisbonensis Schaeff. hegyi réteken Bk. Rh.

Anthyllis polyphylla Kit. hegyi réteken Kg, Bk, Rh.

A. Vulneraria L. Ó-Had, Kupf, Kalt.

Ononis spinosa L. réteken, mesgyéken md.; b) *var. angustifolia* Wallr. a Lobangerréten Kg, Pog; c) ** *var. coerulea* m. le-
velei keskenyek, virágja kék és valamivel kisebb mint a
tőalaké; szántó mesgyéjén Czák.

Medicago sativa L. réteken md.

M. varia Martyn. mesgyéken Kg, Pog.

M. falcata L. mesgyéken, utszálon, md.

M. lupulina L. u. o. és réteken md; b) *var. Willdenowi* Boenning.
u. o. Kg, Bkó.

* *M. minima* Desr. mesgyén, száraz legelőn Rh, V.-Had.

Melilotus altissimus Thuill. nedves réten Bk, a mocsvári patak part-
ján Per.

M. officinalis Desr. árokparton, mesgyéken md.

M. albus Desr. u. o.

Trifolium pratense L. réteken md.

T. medium L. erdőszélen md.

T. alpestre L. u. o. a Kgi hg területén.

T. rubens L. u. o.

T. ochroleucum L. réteken md.

* *T. incarnatum* L. elvadulva ugarföldön Kethelyen (Piers).

T. arvense L. szántókon réteken md; b) *var. microcephalum* Uech-
a Budi és Satzenriegel hegyen Rh. Kg—Bleigraben, N-Plis
Bkó; c) ** *var. brachyodon* Cel. a Kethelyi dombon Kg.

T. fragiferum L. nedves réteken md, bőven; Velemben szá-
helyen is láttam jól tenyészni.

T. montanum L. hegyi réteken md.

T. repens L. utszálon, réteken md.

T. hybridum L. nedves réteken, utszálon md.

T. aureum Poll. erdőszélen mesgyéken md.

T. campestre Schreb. (*T. procumbens* var. majus Koch.) mesgyé-
réteken md; b) *var. longipes* Borb. Kg, Bkó (BVFl.)

T. Schreberi Jord. (*T. procumbens* var. minus Koch.) száraz le-
lőkön Kg, Hr, Léka, Bk.

T. procumbens L. (*T. filiforme* Koch.) réteken, mesgyéken md.

Dorycnium decumbens Jord. szerpentinén Bkó, Vör, K.- és N.-Plis

D. herbaceum Vill. mesgyéken bokros helyeken, az alsó téglaszil-
a Mexiko düllő felé Kg, bőven, Czák, Bk.

** *D. diffusum* Janka. erdőszélen Rump.

Lotus corniculatus L. réteken mesgyéken md; b) *var. ciliatus* Koch.

u. o. c) *var. hirsutus* Koch. (*L. villosus* Thuill) gesztenyében
Kg, Bd.

L. tenuifolius L. nedves réteken Lobanger, sintérrét Kg, Bk,
Rh; Kg-en a vásártéren, száraz főnyes helyen, találtam
ritka nagyságu és sokszáru tőt; tőzegjelzőnek (BVFl. 318 l.)
nem lehet mondani.

Tetragonolobus siliquosus L. nedves réten Bk, Rh és legelőn In-
czéd, bőven.

Galega officinalis L. árokparton Lud, Pöse.

Robinia pseudacacia L. elvadultan Kg.

Astragalus Onobrychis L. árokparton Dor.

A. Cicer L. mesgyéken Kg, Pog, Rh

A. glycyphyllos L. erdőszélen md.

Coronilla varia L. réteken, mesgyéken md.

Onobrychis sativa Lam. réteken szórványosan, Kg, Luk, Pog.

Vicia hirsuta L. (*Ervum hirsutum* L.) szántókon md.

V. tetrasperma L. (*Ervum tetraspermum* L.) u. o

V. pisiformis L. erdőszélen Kg, Pog, Rőt.

V. Cassubica L. gesztenyésekben, a Buckel gesztenyében Kg,

Rh, Léka; b) ** *f. angustifolia* m. levélkéi hosszabbak és
keskenyebbek mint a typusnál; a Tuifling gesztenyében Kg.

V. dumetorum L. kerítésekben, bokrokban Kg, Czák, Vel, Rh, Bkó.

V. Cracca L. erdőszélen, bokros helyeken md.

V. tenuifolia Roth. u. o. Kg, Czák.

V. villosa Roth. réteken szántókon md; b) *var. glabrescens* Koch.
u. o. Kg, Bk.

V. sepium L. bokros helyeken md.

V. Pannonica Cr. vetésekben Kg, Dor, Luk; b) ** *var. purpuras-*
cens DC. u. o. Kg.

V. striata M. Bieb. u. o. Kg. (BVFl)

V. sordida W. Klt. vetésekben md; b) * *var. Biebersteinii* Bess.
u. o. és mesgyéken Kg, Rh, Hr; c) ** *var. Scopoliana* Koch.

u. o. Pöse.

V. sativa L. vadon mesgyéken, vetésekben Kg, Dor.

V. segetalis Thuill. vetésekben md; b) ** *var. Bobartii* Forst. u. o.
Czák, Rőt.

V. lathyroides L. hegyi réteken Kg, Czák, Vel, Léka.

Pisum sativum L. szántókon elvadulva Kg; b) *var. arvense* L.

u. o.

Lathyrus Aphaca L. tarlóokban a Bődöshalastói düllőn Kg, Dor, Barátmajor; ritka. A Kg-i és Dor-i növény virága 9—11 Mm. hosszú, nem 7—8 Mm. mint Dr. Borbás (Term. füzetek XIII. Köt. 157 l.) írja, virág szirmai, felével hosszabak mint a kehely, a virág nyele gyakran elkopaszodott.

L. Nissolia L. mesgyén, a Horváth-Zsidányi határ közelében, kevés.
L. pratensis L. réteken md; b) *var. uliginosus* Wierzb. az Ózforrásnál Kg, Vith.

L. tuberosus L. vetésekben md.

L. sativus L. vetésben Kg.

L. hirsutus L. vetésekben Kg, Dor; ritka.

L. silvestris L. erdőszélen md; b) *var. angustifolia* Neitr. Bkő; c) *var. intermedius* Wallr. a felső erdőben Kg.

Orobis vernus L. a Kgi hg erdeiben; b) *f. albiflorus* (Neitr.) Kg.

O. tuberosus L. gesztenyésekben és erdőkben a Kgi hg területén;

b) *f. leucanthus* Borb. előbbivel az Elend gesztenyésben Kg;

c) ** *f. tenuifolius* Roth. a Buckel gesztenyésben Kg.

O. niger L. a Kgi hg erdeiben.

Függelék.

A 2-ik lapon, 22-ik sorban „jegyenye“ helyett olvasandó „jegenye“.

A 9-ik l. utolsó sorban „glanca“ helyett „glauc“.

A 12-ik l. 32—35-ik s. *Molinia varia*-hoz adandó:

d) ** *var. altissima* Link. a Klastromi erdő szélén.

A 13-ik l. 16-ik s. *Festuca gigantea*-hoz adandó:

b) ** *f. triflora* L. erdei vágásban Pog.

A 17-ik l. 30-ik s. *J. conglomeratus* elől ** törlendő.

A 19-ik l. 24. és 25-ik s. irt *O. tridentata* Scop. d) és e) alakjainak lelhelye: gesztenyés Czák.

A 23-ik l. 16-ik s. után következik:

* *Parietaria officinalis* L. a Sáncon Kg.

A 24-ik l. 5. és 6-ik s. foglalt *Atriplex patulum*-hoz adandó:

d) ** *var. inappendiculatum* Neitr. szántón Kg; e) ** *var. obtusum* Chamiss. a Gyöngyös partján, gazos helyen Kg;

f) ** *var. angustissimum* Cel. a marhavásártéren Kg; g) ** *f. papillosum* m. közép nagyságu maglepleiből gazdagon sarjadzanak a csücs alakú függelékek, úgy hogy termése nem lapos, annak csucscsát számos felfelé álló nagy csücs veszi körül; Kölbél Kg.

A 24-ik l. 7-ik sorban foglalt *A. tataricum f. diffusa* h. olv. „diffusum“ és hozzá adandó:

c) ** *f. discolor* Ledeb. a marhavásártéren Kg; d) ** *f. microcarpum* m. magleplei kétszerte kisebbek mint a tőalaké; a Sáncon Kg; e) ** *f. bracteatum* m. virágzata majdnem a csucscsig levelezett, a felső levelek szálas-lándzsásak, épélűek, magleplei dülény alakúak, kerekített aljjal, 6—8 Mm. hosszúak, épélűek, függelék lapjukon nincsen; a Sáncon Kg.

A 24-ik l. 9-ik s. *A. roseum*-hoz adandó:

b) ** *f. microcarpum* m. magleplei kétszerte kisebbek mint a tőalaké; a vágóhidnál Kg.

A 27-ik l. 9 és 10-ik s. foglalt *Aster Amellus*-hoz adandó:

c) ** *f. parviflorus* m. kétszerte kisebb fészkekkel és sugárvirággal Kalkg. Kg.

A 27-ik l. 17-ik s. „erdeiben“, h. olv. „erdeiben.“

A 28-ik l. 26-ik s. *Gnaphalium silvaticum*-hoz adandó:

b) ** *f. virgatum* Kitt. 50—70 Cm. magas, alól elágazott szá-

- rainak csucscsán a fészkek többnyire gömb alakban tömörültek;
 az alsó erdő faiskolájának gazos helyén Kg.
- A 28-ik l. 30-ik s. „fele“ h. olv. „felé“.
- A 29-ik l. 26—27-ik s. *Centaurea Jacea* b) var. *pratensis* Koch.
 helyett teendő: b) var. *pectinata* Neilr. és hozzá adandó:
 c) ** var. *decipiens* Koch. erdőben Felső-Eőr.
- A 36-ik l. 4-ik s. *Mentha nepetoides*-hez mint lelhely adandó Czák.
- A 36-ik l. 6 és 7-ik s. *M. aquatica* b) és c) varietása elé * teendő.
- A 36-ik l. 10—12 s. irt *Mentha verticillata*-hoz adandó:
 ** e) var. *elata* Host. utárokban Kg.
- A 36-ik l. 15-ik s. „mesgyei“ h. olv. „mesgyén.“
- A 36-ik l. 20-ik sor után teendő:
 ** *Mentha rubra* Smith. var. *resinosa* Op. (*M. gentilis* Host.
 et Aut. Aust. plur. non L.) utárok partján Kg. — Egyuttal
 megjegyzem, hogy *M. peracuta* Borb. és *M. Skofitziana* A.
 Kern. a Menthák sorrendjében helyesebben *M. rubra* után
 következik.
- A 38-ik l. 34-ik s. *Prunella intermedia* Link. és 41-ik s. *P. spuria*
Stapf. elé * teendő.
- A 42-ik l. 11-ik s. „*angustifolia* Borb.“ h. olv. „*angustifrons* Borb.“
- A 47-ik l. 13-ik s. „*terrestris*“ h. olv. „*terrestris*.“
- A 47-ik l. 17-ik s. *Ranunculus Flammula*-hoz adandó; ** c) var.
tenuifolius Wallr. az Őzkt felé Kg; d) ** var. *serratus* DC.
 a kethelyi erdő szélén Kg.
- Az 56-ik l. 3-ik s. a Steinhagy h. olv. Steinh = Steinstüklhegy.
- Az 58-ik l. 8-ik s. *Epilobium adnatum*-hoz adandó:
 ** b) *f. triphyllum* m. vasuti árokban Kg.

Összesen: 2098 faj és eltérés.

• Ebből **-al jelzett, azaz Dr. Borbás Vasmegye Flórájában elő nem forduló és ezen ér- telemben Vasmegye Flórájára nézve	421
uj növény	
*-al jelzett növény, mely a fennirt műben ugyan előfordul, de még eddig Kőszeg vidékén nem találtatott	89
Kőszeg és Vidéke Flórájára nézve tehát összesen uj	510

ZOBODAT - www.zobodat.at

Zoologisch-Botanische Datenbank/Zoological-Botanical Database

Digitale Literatur/Digital Literature

Zeitschrift/Journal: [Monografien Allgemein](#)

Jahr/Year: 1891

Band/Volume: [98](#)

Autor(en)/Author(s): Waisbecker Anton [Antal]

Artikel/Article: [KÅ'szeg és vidékének edényes növényei. 2. bÅ'vített és javított kiadás \[Die Phanerogamen von KÅ'szeg / Güns und Umgebung. 2. erweiterte und verbesserte Auflage\]. – KÅ'szeg: Kilián Biz. 1-70](#)